ULTIMELE BASME
LUIGI CAPUANA

Cuprins

FLUTURAŞUL 3
MICUL BĂIEŢEL CAPRICIOS 7
POVESTEA DESPRE CĂŢELUŞA ŞCHIOAPĂ 13
FLORILE CARE RÎD 18
POVESTEA REGELUI CARE VOIA CEVA 22
VISUL UNUI REGE 26
COADA VRĂJITĂ 31
ZÎNA ZĂPEZII 35
LICURICIUL 40

FLUTURAŞUL
Farfallino

A fost odată un ţăran care avea pe lîngă casă o grădiniţă unde cultiva varză, salată, ţelină. O parte din recoltă o vindea, iar o parte o folosea în gospodărie.

Nevastă—sa, foarte tînără, muncea alături de el. Torcea, ţesea, gătea. Şi din ceea ce cîştigau amîndoi, au cheltuiau nici măcar jumătate. Se gîndeau la viitorul singurului lor copil, o fetiţă care crescuse frumoasă şi bună şi pe care o sorbeau din ochi. Avea doar şapte ani.

Fetiţa îşi petrecea mai mult timp în grădină, unde, într—un colţ, cultiva flori.

Dar iată ce se întîmpla de la o vreme încoace : cîteodată. În timp ce stătea de vorbă cu mama sau cu tatăl său, i se părea că este strigată din grădină. Răspundea :

—Vin ! Vin ! şi pleca în fugă.

—Cine te—a strigat ?

—Nu ştiu. nu era nimeni.

—Dar glasul venea din grădină ?

—Sigur, din grădină.

—Vreun vecin căruia—i arde de glume. Şi tatăl se puse la pîndă cu un ciomag în mînă. Fetiţa era chemată întotdeauna cu puţin înaintea prînzului. Şi mereu alerga degrabă :

—Vin ! Vin!

—Nu te—a strigat nimeni !

—Ba da, tată ! De două ori.

—Ţi s—a părut.

El, care nu se mişcase de—acolo, nu auzise nimic. Fetiţa plîngea de ciudă că n—o crede nimeni. Şi—aşa se—ntîmplă în mai multe rînduri. Părinţii începură să—şi iacă lot felul de gloduri. Mama merse să se sfătuiască în vecini, eu o bătrînă despre care se bănuia că e vrăjitoare.

—Aude că e strigată din grădină ; aleargă şi nu găseşte pe nimeni. Ce să fie oare ? Ce să însemne asta? Ţine două ouă pentru osteneală.

—Mulţumesc. Să te auzi strigai e semn de mare noroc !

Tatăl, la rîndul său, merse să întrebe pe un bătrîn care trecea drept vrăjitor.

—Aude că e strigată din grădină ; aleargă şi nu găseşte pe nimeni. Ce să fie oare ? Ce să însemne asta? Ţine banii ăştia pentru osteneală.

—Mulţumesc. Să te auzi strigat e semn de mare noroc !

Cînd îşi împărtăşiră unul altuia ce aflaseră, pe cei doi îi podidiră lacrimile de bucurie. Dar nu—i spuseră nimic fetiţei.

Aceasta se dusese în grădină dis—de—dimineaţă ca să ude un trandafir plin de boboci, dintre care cîţiva se şi deschiseseră, cînd văzu pe un *ram* o larvă de mărimpa degetului cel mic al mîinii, care trecea de pe o frunză pe alta, strîngîndu—se şi apoi alungindu—se, ridicînd căpşorul şi mişcîndu—l de parcă ar fi privit în jur. Avea culoarea verde închis cu punctişoare roşii şi galbene de—a lungul spinării şi pe laturi : ramul se apleca sub greutatea ei, Fetiţa nu mai văzuse niciodată asemenea larva.

—Tată, tată ! Ia te uită ce larvă frumoasă !

Tatăl întinsese mîna ca s—o dea jos şi s—o strivească.

—Nu, tată ! Vreau s—o cresc !

—Dar larvele nu se cresc.

—Lasă—mă să încerc : vreau s—o cresc. Mamă, vino s—o vezi şi tu. Ce frumoasă e ! Vreau s—o cresc.

După cele ce aflaseră de la vecină şi de la vrăjitor, bărbatul şi femeia lui nu îndrăzneau să se opună nici unui capriciu de—al fetei. Se uitară unul la altul, ridicară din umeri, iar tatăl spuse :

—Bine ! Fie ! O vei creşte. Dar fii atentă, larvele trăiesc puţină vreme, apoi unele fac gogoaşă, altele se transformă în crisalidă şi apoi în fluture.

—Şi ce dacă ? Voi creşte si fluturele ce va ieşi din ea.

—Dar nici fluturii nu se cresc. Fug, zboară, nu se lasă domesticiţi.

—Am să încerc Vreau să mă joc.

Şi rămînea zile întregi s—o observe, s—o păzească în timp ce aceasta trecea de pe un ram pe altul; îi vorbea chiar, de parc—ar fi putut—o înţelege :

—Larva mea, nu pleca ! Şi—o întreba : Ceai să faci ? O gogoaşă ? O crisalidă ?

Dar nu aştepta nici un răspuns.

Larva se mişca de—acum mai încet, pielea i se încreţea Se retrase în cele din urmă pe ramura cea mai încărcată de frunze.

—Tată, ştii ce face ? Se prinde cu un fir.

—Înseamnă că—şi formează crisalida.

Şi cînd copila observă că pielea încreţită i—a căzut şi pe ram a rămas, prinsă de cîteva fire, o găoace tare de crisalidă, o cuprinse o mare nerăbdare : voia să vadă fluturele ieşind cît mai repede.

—Cînd o să iasă. tată ? Ce frumos o să fie, mamă ! Şi fiecare săptămînă care trecea i se părea un veac.

În cete din urmă. într—o dimineaţă, observă că fluturele spărsese deja crisalida şi se străduia să se elibereze dm găoace.

—Hai!Hai ! Fluturaşul meu, ieşi !

Îi venise aşa deodată pe buze numele ăsta, fără să ştie cum şi continua să—l numească aşa. în timp ce el se străduia să—şi îndrepte antenele de pe cap şi să—şi întindă aripioarele umede, care, încet—încet se desfăcură ca să se usuce la aer Nerăbdătoare, ea rupse cu mare grijă ramul pe care stătea Fluturaşul. Îl lăsă să—i cadă în palmă şi—l duse iute la soare ca să se desprindă şi să se usuce mai repede. Dar nici nu bănuia că odată ce va începe să zboare, Fluturaş va pleca departe.

Scoase un strigăt. Întinse o mînă ca să—l prindă, dar Fluturaş era deja departe. Făcea înconjurul grădinii, se aşeza pe o plantă, atingea în zbor cuiburile de salată şi de varză, se ridica iar, parcă nemulţumit că s — a putut coborî pînă la asemenea verdeţuri meschine, se rotea în aer cu încîntare, fără să—i pese de copila care fugea după el ca să—l prindă şi—i striga :

—Fluturaş ! Fluturaşul meu !

Cînd obosită, gîfîind de atîta alergătură, fetiţa se opri să—şi tragă sufletul, iată că Fluturaş zboară în juru—i, ba se apropie, ba se îndepărtează, se apropie din nou şi, în sfîrşit, se aşează pe mîna ei parcă sărutîndu—i—o.

Ea încercă să—şi apropie şi cealaltă mînă ca să—l prindă, dar Fluturaş plecase deja spre fundul grădinii, în cele din urmă, potolindu—şi pofta de hoinăreală, se opreşte pe trandafirul ce—l găzduise ca larvă.

Atunci copila întinse mina spre el pentru a—i da încredere şi a—l pofti, iar Fluturaş, înţelegător, se aşează din nou, deschizînd şi închizînd mereu aripile sale frumos colorate.

Din ziua aceea, fetiţa şi Fluturaş, fură nedespărţiţi. Ea îl purta aşezat în păr, de parc—ar fi fost un ac de păr, sau aşezat pe umăr ca o pasăre domesticită sau pe degetul arătător al mîinii ca pe un inel preţios ce trebuie admirat.

Cîteodată, Fluturaş zbura pe neaşteptate spre grădină, rotindu—se de ici—colo, dispărînd dincolo de gardul ce—o împrejmuia, avîntîndu—se sus, tot mai sus, pe acoperişurile caselor vecine şi coborînd apoi repede, făcînd mii de giumbuşlucuri în zbor în jurul fetei care îl tot certa :

—Ajunge, Fluturaş ! Nu mă supăra, Fluturaş !

Iar dispăruse ? Unde s—o fi dus, neastîmpăratul ? Şi alerga să se uite în oglindă să vadă de nu cumva i se aşezase în păr. Ba chiar acolo era, drept în cărarea ce pleca de la frunte ; şi—atunci. ea surîdea, mîndră, văzîndu—l cum îşi deschidea şi îşi închidea aripioarele netede ; parcă i—ar fi spus rîzînd :

—Sînt aici ! Îţi pare bine ?

Părinţilor însă, nu prea le părea bine. Fetiţa, sigur, creştea, se făcea pe zi ce trece mai frumoasă, mai delicată. Nici nu părea fiică de ţărani : pielea feţei fină, minutele gingaşe, mici, subţiri, că de cînd cu Fluturaş nu mai făcea nici o treabă. Dar cît va dura jocul ăsta ? Şi unde era norocul prevestit de vrăjitoare şi de vrăjitor ? Nu se vedea nici un semn.

—Ce ne facem, bărbate ?

—Să mai aşteptăm, nevastă !

—Ceea ce ni se întâmplă nu—i lucru de rînd.

—Da, dar ce—i prea mult nu—i de folos. Într—o zi, mă va aduce—n stare să strivesc cu mîna mea fluturaşul ăsta !

De undeva răsună un hohot de rîs : Ha ! Ha ! Ha ! Ţăranul, supărat, ieşi să vadă cine rîsese, dar nu rări pe nimeni.

I se făcu frică. Se sfătuia despre întâmplare cu nevastă—sa cînd sosi un trimis al regelui.

—Porunca măriei—sale! Se spune că fata voastră are un fluture nemaivăzut, necunoscut.
—E—adevărat!
—Familia regelui vrea să—l vadă. Mergeţi cu toţii după mine.
—Dar fluturele e liber : vine şi pleacă cum doreşte.
—Nici nu vreau s—aud. Porunca măriei—sale. Femeia îi spuse bărbatului :
—O fi începutul norocului cel mare !

Cînd îi vorbiră fetei despre porunca regească, fata se întoarse către Fluturaş :
—Auzi, Fluturaş ! Regele vrea să te vadă. Fluturaşul, ce stătea pe degetul ei arătător, se avîntă şi zbură departe.
—Aţi văzut ? spuse tatăl către trimisul regesc.
—Nu mă interesează. Porunca măriei—sale ! Mă duc să chem garda să vă lege.

Dar n—apucă să se ducă, pentru că Fluturaş se întorsese aşezîndu—se pe părul fetei.
—Îţi mulţumesc, Fluturaş. Şi—acum să mergem la rege.

Familia regală şi curtenii se strînseseră în salonul de audienţe şi aşteptau.
—Ah, ce frumos e ! Ce frumos! Toţi admirau fluturele care, neliniştit, îşi închidea şi—şi deschidea aripile în părul ţărăncuţei.

Prinţesa întinse mîna să—l ia, dar scoase un strigăt: mîna îi rămăsese întinsă şi ţeapănă.

Întinse atunci mîna şi prinţul şi strigă şi el, căci şi lui îi rămăsese braţul întins şi ţeapăn. La fel făcură pe rînd regele şi regina. Văzînd cele patru braţe întinse, fata izbucni în hohote nebune de rîs şi Fluturaşul începu să danseze vesel în faţa ci ; puţin mai lipsea să nu hohotească şi cl.

Regele spuse :
—Dacă nu încetează totul în cinci minute, soţ. soţie şi fiică, vă veţi pierde capul!
—Oh. Fluturaş, ai milă de noi !

La ruga fetei, fluturaşul fîlfîi din aripi, atinse uşor mîinile întinse, ţepene şi încetul cu încetul, acestea fură ca mai înainte.

Dar prinţul şi prinţesa începură să ţipe şi să bată din picioare :
—Vrem fluturele ! Vrem fluturele !

Cum e, cum nu e, uită—te ici, caută dincolo, Fluturaşul ia—l de unde nu—i! Regele crezu că ţăranii îşi bat joc de el şi porunci să fie aruncaţi în temniţă unde să li se dea doar apă şi pîine, pînă se va—ntoarce fluturele.

În celula aceea murdară şi întunecoasă, femeia şi bărbatul se tînguiau, spunîndu—şi :
—Ăsta—i norocul care ne păştea !

Dar nici nu—şi terminară vorba, că întreaga celulă se lumină. Pereţii şi pardoseala deveniră din marmură fină, iar în mijloc apăru o masă întinsă, cu mîncăruri fumegînde. Într—un colţ, fata îi şoptea cuvinte dulci Fluturaşului, care parcă o asculta cu atenţie.

După ce mîncară în tihnă, pereţii şi pardoseala, totul fu ca mai înainte ; dar temnicerul, intrînd cu lanterna să inspecteze, se minună nu numai văzînd neatinse apa şi punea, care trebuia să—i hrănească pe prizonieri, dar, mai ales, descoperind într—un colţ oase de pui, coji de pîine albă, de fructe, firimituri de prăjitură.
—Cum aşa ? Şi alergă să—i spună regelui.

Regele îi găsi pe cei trei aşezaţi pe jos şi dormind ; şi parcă se simţea în celulă un parfum : de iasomie? de trandafir ? sau poate de garoafe ?! Nu—ţi prea dădeai bine seama, oricum, comparîndu—le mirosul din camerele regelui i s—ar fi părut acum sufocant. Fără să—i trezească, se întoarse în palat şi—i spuse reginei:
—Maiestate, ne aflăm în faţa unui mister. Dac—ai simţi ce parfum este in celula aceea, ai rămîne uimită. Mi—e teamă să nu mă pască vreo nenorocire, dacă—i mai ţin întemniţaţi pe cei trei.
—Ca întotdeauna fricos, măria—ta.
—Mai degrabă prudent.
—Aşadar, să fie pe placul ţărăncuţei aceleia ? Mi se pare de necrezut! Iar prinţul şi prinţesa să nu mai vadă fluturele acela minunat ?
—Mai sînt doar atîţia pe pajişti !
—Da, dar nu—s ca acela !
—Încearcă domnia—ta. Dacă reuşeşti, cu atît mai bine !

Tata fu adusă in fala reginei.
—Unde—i fluturele ?
—A zburat în treaba lui, măria—ta.
—E domesticit ?
—S—a domesticit singur, măria—ta.
—Dă—mi—l în schimbul unui soţ frumos, un sergent din garda regală.
—Mă gîndesc la ceva mai bun, măria—ta.
—Sau în schimbul unui căpitan din gardă, frumos şi tînăr...
—Mă gîndesc la ceva mai bun, măria—ta. Pierzîndu—şi răbdarea, regina o întrebă :
—Dar ce—ai vrea ? Poate chiar pe prinţ de bărbat ?
—Mă gîndesc la ceva mai bun, măria—ta.

Regina nu se mai putu stăpîni şi se repezi să—i tragă o palmă Dar, la jumătatea drumului, mîna i se desprinsa de la încheietură şi căzu într—un colţ al camerei. Regina îngălbeni de spaimă şi văzu cum fata se aplecă, luă mîna, o unse cu un pic de salivă acolo unde se desprinsese şi o reaşeza la încheietură ca şi cum nimic nu s—ar fi întîmplat.
—Fi e! Fie ! Ţi—l dau chiar... pe prinţ, exclamă într—un elan de recunoştinţă.
—Mulţumesc, maiestate ! Dar mă gîndesc la ceva mai bun.

Regina, încremenită, nici nu mai suflă, şi—i spuse regelui :
—Poate—i mai bine să—i eliberezi pc coi trei.

La întoarcerea lor acasă, fata se aştepta să—l găsească pe Fluturaş în casă sau în grădină, dar timp de două zile acesta nici nu se arătă. Mai trecură opt zile, chiar zece şi Fluturaşul nu dădu nici un semn. Fata plîngea, nu voia să mănînce, se culca şi nu putea să doarmă. Tatăl si mama o vedeau cum se topeşte zi de zi, palidă si mută. Tatăl ameninţa:
—Dacă—l găsesc, îl strivesc cu mîna mea. Iar mama adăuga, încercînd să—l salveze :
—Cine ştie ce i s—o fi întîmplat, sărăcuţul !

Se duse din nou să se sfătuiască în vecini, cu vrăjitoarea :
—Cumătră, cumătră ! M—ai înşelat! Unde—i norocul cel mare ?
—Uneori ceea ce pare nenorocire, este de fapt noroc ! Ţine bine minte, cumătră!

Şi bărbatul se duse la bătrînul care trecea drept vrăjitor :
—Cumetre, cumetre ! M—ai înşelat! Unde—i norocul cel mare ?
—Ceea ce pare nenorocire, de multe ori e un noroc. Cine ştie, cumetre ?

Fata nu contenea din plîns, nu voia să mănînce, se culca şi nu putea să doarmă. Într—o dimineaţă, o găsiră întinsă în pătuţul ei, foarte palidă, cu braţele încrucişată pe piept; părea că doarme liniştită ... dar ea murise !

Pe trupuşorul ei încremenit strălucea din cap pînă—n picioare un strat subţire format din solzi fini de pe aripile Fluturaşului : pulbere de aur, diamante, ametiste, smaralde, rubine, pe care el le presărase în loc de flori po trupul fără viaţă al dragei sale prietene. Bărbatul şi femeia plîngeau încet—încet şi încercau să se consoleze repetînd cuvintele celor doi vrăjitori : Cîteodată, ceea ce pare nenorocire, e de fapt un nome Cine ştie ?

Ştie orişicine !
Tot răul spre bine.

MICUL BĂIEŢEL CAPRICIOS
Capriccetto

Au fost odată doi ţărani, soţ şi soţie, care trăiau doar din munca lor — el lucră cu ziua, ea torcea şi ţesea. Aveau un băieţel care îi uimea pe toţi vecinii. Era înţărcat doar de cîteva luni, dar mama sa îl îmbrăca, îl spăla, îl pieptăna şi—l aşeza jos. Într—un colţ, pe o pătură veche şi—i spune:

—Dragul mamii puişor,
Şade ca un prinţişor

Iar băieţelul stătea cuminte, cu picioruşele întinse, cu minutele pe genunchi şi nici nu mişca. Se amuza urmărind cu ochişorii fusul ce se învîrtea şi sărea de colo—colo ; doar după asta îţi dădeai seama că—i viu.
—Şi nu rîde niciodată, cumătră ? întrebau vecinele.
—Nu rîde niciodată !
—Şi nu plînge niciodată, cumătră ?
—Nu plînge niciodată !

—Şi totuşi e isteţ, se vede că nu—i un prost.
—Are şi el grijă să crească.

Şi într—adevăr, copilul creştea frumos, cu pielea albă, cu părul blond, voinicuţ : dar nu rîdea, nu plîngea, nu vorbea.

Mama îi spunea :
—Băieţaşul mamei, stai acolo... Şi el stătea.
—Bieţaşul mamei, fă asta, băieţaşul mamei, fă aia... Iar băieţaşul făcea ba una, ba alta şi vecinele, care aveau nişte draci de copii, o invidiau.

Într—o dimineaţă, ploua cu găleata şi bărbatul, care nu mai plecase la cîmp ca de obicei, stătea în pragul casei, cu mîinile la spate şi urmărea cerul înnegurat şi rîuleţul ce începuse să curgă prin mijlocul străzii.

Cînd iată un bătrînel gîrbovit, ud leoarcă. Se clătina pe picioare, şovăia încereînd să ocolească bălţile şi nu reuşea aproape deloc să înainteze.

Ţăranului i se făcu milă de cl, îl luă de o mînă şi—i spuse :
—Bunicule, vino aici la noi!
—Mulţumesc, băiete.
—Sîntem oameni săraci, dar avem inima bună.
—Mulţumesc, băiete. Femeia le ieşise în întîmpinare.
—Apropie—te de foc să te usuci.

Bătrânul se apropie de sobă, iar hainele sale începură să scoată fum de parcă—ar fi ars. Doar cîteva minute şi deja se uscaseră.

Cei doi soţi îl priveau cu uimire. Afară continua să plouă cu găleata.
—Bunicule, vrei să bei ceva ?
—O picătură de apă, fiule. Nici nu—mi trebuie pahar. Luă cana de lut şi, ţinînd—o de cele două mînere, o duse la gură. Cana era plină, iar el, bea şi bea, şi bea şi, fără să răsufle măcar, o goli pînă la ultima înghiţitură. Cei doi soţi îl priveau cu uimire.
—Bunicule, ce să—ţi mai oferim ? Sîntem oameni săraci, dar avem inimă bună.
—După apă, copii, aş mai bea o picătură de vin.
—Cît avem în casă...

Aveau un butoiaş abia început.
—Mulţumesc, fata mea. Nu—mi trebuie pahar. Ridică butoiaşul cu amîndouă mîinile şi, după ce—l destupă la amîndouă capetele începu să bea, şi bea, şi bea, şi bea fără măcar să răsufle, şi—l goli pînă la ultima picătură.

Cei doi soţi îl priveau cu uimire.

Copilul stătea pe un scăunel unde—l aşezase maică—sa.
—E băiatul vostru ? întrebă bătrînul.
—Da, bunicule, e fiul nostru.
—Şi nu rîde niciodată ?
—Niciodată !
—Şi nu plînge niciodată ?
—Nu plînge niciodată !
—Stă aşa mereu liniştit ?
—Aşa mereu liniştit !
—Ia să văd.

Bătrînul luă copilul pe genunchi şi—i descheie cămăşuţa la piept. Se uita la el şi clătina din cap. Apoi trase spre el gulerul cămăşii, îi cercetă spatele şi umeraşii şt în tot acest timp clătina mereu din cap.

Băiatul avea plete lungi, buclate, care—i acopereau gîtul. Bătrînul le dădea la o parte cu vîrful degetelor şi—i examina pielea *cu* atenţie.
—Da ! Da ! Foarte bine ! Copilul ăsta e norocos, îl aşează apoi pc scăunelul său.

Afară ploua necontenit cu găleata.
—Bunicule, mai doreşti ceva ? Sîntem oameni săraci, dar avem inimă bună.
—Mi—a fost sete : acum aş mînca...
—Pline, brînză, ouă, ceapă ; iartă—ne şi dumneata..Bărbatul întinse pe masă un şervet, o femeia aduse

pîinea, brînza, ceapa.
—Ouăle le vrei crude sau le fac ochiuri ?
—Cum o fi, femeie.

În timpul ăsta, bătrînul rupea cu mîinile pîinea rotundă, de culoare cenuşie şi începea să mănînce; pîinea, brînza, ceapa, dispărură cît ai clipi din ochi. Apoi ouăle, cu altă pîine, cu altă brînză, cu altă ceapă. Parcă bătrînul n—ar mai fi mîncat de—o lună de zile.

Cei doi soţi îl priveau cu uimire.
—Bunicule, nu mai avem altceva...
—Am să m—aşez într—un colţ să dorm.
—Avem un pat pentru dumneata ! Dar bătrînul, ghemuit într—un colţ, deja sforăia.

Adormise şi băieţelul.

Ca să nu—i trezească, cei doi trecuseră dincolo, în camera alăturată. Se temeau, dar nu îndrăzneau să şi—o mărturisească unul altuia.

Oare cine era bătrînul care băuse şi mâncase atît de mult ? Şi de ce spusese : Da ! Da ! Copilul ăsta e norocos !
—O fi vreun vrăjitor ! şopti bărbatul.
— O fi un zmeu i şopti femeia.
—Si—am lăsat băiatul să doarmă lîngă el!
—Sst!
—Sst!

Şi în vîrful picioarelor se întoarseră în prima cameră, temători.

Copilul dormea mai departe pe scăunelul său... Dar bătrînul nu mai era acolo ! Iar pe masă, două pîini mari, albe, o bucată de caş, cîteva cepe proaspete şi jumătate de duzină de ouă într—o farfurie.
—Era un vrăjitor !
—Era un zmeu !

Copilul deschise ochii ; şi, supărat pentru că fusese trezit din somn, începu să plîngă, el care nu plînsese niciodată !

Apoi văzu pe masă cele,. două pîini mari, albe, începu să bată din palme şi să rîdă, să rîdă, el care nu rîsese niciodată pînă atunci !

Sări jos de pe scăunel şi încercă să se suie pe masă, ca să apuce una din cele două pîini atît de albe, cum nu se mai văzuseră niciodată în casa aceea.

Şi pentru că mama—sa încerca să—l oprească, copilul începu să strige, să bată din picior, el care pînă atunci nu ţipase şi nici nu bătuse din picior !

Tatăl şi mama nu ştiau dacă trebuie să se întristeze sau să se bucure de această schimbare. Îi făcură pe plac *:*
—Asta—i pîinea mea !

Îşi tăia felii groase şi mînca.
—Asta—i brînza mea !

Îşi tăia felii mari şi le mînca, punîndu—le pe pîine.
—Cepele astea, ouăle astea—s ale mele !

Le tăia bucăţi, le curăţa de coajă şi le mînca.

Ai fi zis că şi el, aidoma bătrînului, nu mîncase de—o lună. Tatăl şi mama îl priveau cu mirare, îl credeau vrăjit.

Pe masă nu mai rămăseseră nici măcar firimiturile.

Copilul, din două sărituri, ieşi afară din casă. Apariţia sa neobişnuită îi înveseli pe toţi vecinii. Băieţii şi fetele se adunară în jurul său, iar el îşi dădea aere de parc—ar fi fost întotdeauna cu ci la joacă. Dacă vedea o jucărie în mîna unuia dintre copii, încerca să i—o ia :
—Dă—mi—o ! O vreau eu !

Şi cînd acesta, de teamă sau din bunătate, îi spunea : Ia—o ! Ţi—o dăruiesc !, el o refuza imediat cu dispreţ : E urîtă ! Nu—mi place !

Vecinele rîdeau, îl mîngîiau, întrebîndu—l :
—Ce vrei ? Uite, vrei asta ? Nu voia nimici Alerga mereu de ici colo; nu—i plăcea să fie mîngîiat; iar dacă o vecină alerga după el, încercînd să—l prindă rîzînd, el, iată, dintr—un salt, intra într—o baltă

şi—o stropea cu apă şi noroi din cap pînă—n picioare.

Era pentru prima oară cînd făcea aşa ceva. Vecinele o întrebau pc mamă :

—Ce i—ai făcut, cumătră ? S — a trezit aşa, deodată ?

—Aşa deodată, cumătră !

Şi vocea ii tremura.

—Nu—ţi place ? Doar copiii trebuie să fie copii! Tăcea. Ce să facă ? Nu putea să spună că i l—a vrăjit cineva.

Sărmana femeie şi bărbatul ei păreau să aibă dreptate. Treceau zilele, apoi lunile şi copilul, pe măsură ce creştea, devenea tot mai neastîmpărat. Vecinele îl porecliseră „Capriciosul". Ba, mai mult, ar fi trebuit să—i spună „drăcuşor".

Apoi, în fiecare zi voia să—şi însoţească tatăl la cîmp. Dar ajungînd într—un anumit loc, băiatul dispărea printre copaci, printre tufişuri, în spatele unui zid. La întoarcerea sa, tatăl îl găsea în locul în care dispăruse.

—Unde—ai fost, răule ?

—Eu sînt Capriciosul, răspundea el grav.

—Unde—ai iest ?

—Acolo.

—Unde ?

—Mă strigă : Vino ! Vino ! Spune că—mi va dărui o comoară. Spune că—s însemnat. Ce semn am eu. tată ?

Tatăl nu credea nimic din cele ce—i spunea copilul. Îl lua cu el, îşi propunea să—l păzească să nu dispară ; dar, de fiecare dată, cum necum, băiatul se făcea nevăzut. La întoarcerea sa, tatăl îl găsea în acelaşi loc de parcă l—ar fi aşteptat mereu.

—Unde—ai fost ?

—Acolo.

—Unde ?

—Mă strigă : Vino ! Vino ! Spune că—s însemnat. Iar comoara n—o poate lua decît acela care—i însemnat.

Ori de cîte ori bărbatul îi povestea soţiei despre dispariţia băiatului, femeia începea să plîngă.

—Ai să vezi, într—o zi nu se mai întoarce.

—Despre ce semn o fi voi ba? Tu l—ai văzut vreodată ?

—Fiul nostru n—are nici negi, nici aluniţe, n—are nici un semn.

—Să—l căutăm din cap pînă—n picioare.

—Dacă o să vrea !

În timp ce copilul dormea dezbrăcat, părinţii, cu o lumînare în mînă, îl cercetară din vîrful picioarelor pînă la frunte ; pitica albă, netedă, n—avea nici cel nuu mic semn de pistrui.

Dar mama îşi aminti că vrăjitorul sau zmeul, ce—o fi fost, observase ceva în părul de la ceafă şi apoi exclamase : Da ! Da ! Foarte bine ! Şi, într—adevăr, în păr, la ceafă, mama descoperi trei liniuţe roşii, transversale, care abia se zăreau, şi păreau doar o uşoară zgîrîietură.

Asta trebuie să fie semnul !

—Da! Asta este! Deci e adevărat. Fiul nostru va primi o comoară.

—Şi vom fi bogaţi ! Nu m—am înşelat spunînd că bătrînul este un zmeu !

—Mai curînd un vrăjitor !

A doua zi dimineaţă, băiatul era gata de drum.

—M—a strigat : Vino ! Vino !

—Dar cine te strigă ? Unde te duci ?

—Aud pe cineva vorbind, dar nu văd pe nimeni. Merg de parcă aş fi dus de vînt : şi cit ai clipi, ajung sus, într—un castel, într—un palat, într—o peşteră, nu ştiu exact; iar în fiecare cameră, grămezi de pietre preţioase. Dar el îmi spune : „Piatra cea mai preţioasă asta este." Şi mi—o arată pe fiica sa, care parcă—i de piatră. Nu vorbeşte, nu se mişcă şi are ochii mai sclipitori decît ochii de pisică. Iar bătrînul mă întreabă : „O vrei ? O vrei ?" Eu ce să fac ? îi răspund : „N—am nevoie !" El se înfurie, îşi muşcă mumie... şi mă alungă ! Ce să fac eu cu fata aceea de piatră ? Mai bine mi—ar da un pumn de pietre preţioase !...

Iar în timp ce vorbea, băiatul nu reuşea să stea o clipă locului : gesticula, se strîmba caraghios, mişcîndu—şi ochii şi gura, se învîrtea pe călcîie ca un titirez, rîdea, fredona un cînlecel şi se oprea ascultînd cu atenţie.

—Auziţi ? Vino ! Vino !

Băiatul dispăru, parcă dus de o pală de vînt. De dala asta nu se mai întoarse. Tatăl şi mama îl plînseră de parc—ar fi murit.

Şi aşa trecură şapte ani, şapte luni şi şapte zile. Dar în seara cînd se împlineau şapte zile, tîrziu, în noapte, cei doi ţărani auziră o bătaie puternică în uşă. Mama spuse numaidecît :

—El este ! îi recunosc bătaia !

Mitul capricios devenise un tînăr frumos, înalt şi voinic, cu părul lung blond, încreţit în jurul capului şi cu acrul viclean şi ştrengăresc pentru care îşi merita numele. Îl îmbrăţişară, îl sărutară, se bucurară peste măsură.

—Şapte ani, şapte luni şi şapte zile ! Te—am plîns ca pe morţi, copilul meu !

—Cum aşa ? Doar am fost aici mereu, am mîncat, am dormit aici ! Nu maţi văzut ?

ÎI priveau cu toţii neîncrezători.

—Da, nu s—a schimbat deloc ! E tot un mic capricios ! Ce să mai spui ?

Atunci băiatul înţelese că bătrînul îl ţinuse prizonier, dîndu—i iluzia că se află la el acasă, printre ai săi.

Cum să scape de această viclenie, de această constrîngere la care—l supunea bătrînul ? Mama îi spuse:

—Cînd o să te cheme bătrînul şi ai să fii gata să—ţi iei zborul, noi ne vom agăţa de tine şi vom veni în urma ta îl vom ruga. Îl vom implora.

—Ne vom agăţa şi noi de tine şi apoi una de alta... îl vom ruga, îl vom implora..., au repetat vecinele în cor.

Acum aşteptau cu toţii obişnuita chemare a bătrînului.

Trece o zi, încă una, apoi încă una ; pe toată strada oamenii mănîncă în picioare, care cum poate, dorm pe rînd, cînd unul, cînd altul, ca să fie gata cînd va fi chemat băiatul. Dar bătrînul nu—l cheamă.

Se gîndeau la comoara ce—l aştepta pe băiat şi fiecare îşi spunea : tot am să capăt şi eu ceva !

Dar răutăciosul bătrîn nu—l chema.

În cele din urmă, cînd se aşteptau mai puţin, băiatul sări în sus.

—Am auzit : Vino ! Vino !

Mamă—sa îl apucă de o mînă, tatăl de cealaltă; şi toţi vecinii, bărbaţi şi femei, se agăţară de el. unul în spatele altuia ; iar un vînt puternic îi luă pe toţi ca şi cum ar fi fost nişte fire de paie.

Doar că, din cînd în cînd, cîte unul nu mai reuşeşte să se ţină şi cade jos, din fericire fără să se lovească. În curînd, toţi vecinii fuseseră semănaţi pe drum l—a sosire, numai mama se mai ţinea agăţată de mîna fiului şi pătrundea alături de el în casa vrăjitorului, vrăjitor sau zmeu, nimeni nu ştia exact ce—o fi fost.

Bătrînul se prefăcea că n—o observă, deşi ea îşi ţinea strîns de mînă fiul ; el îl ducea pe băiat în faţa aceleia pe care o numea fiica sa :

—Piatra cea mai preţioasă ea este ! O vrei ? O vrei ?

Ca şi cum contactul cu mîna mamei sale i—ar fi limpezit pe neaşteptate ochii, el văzu o frumuseţe de fată, o tînără splendidă, cu părul bogat ce strălucea ca soarele.

Fata surîdea făcîndu—i semn mamei să se apropie. Sărmana femeie se plecă în genunchi în faţa ei, bolborosind : Fata mea ! şi—i sărută mîna.

Nimeni nu mai ştie ce s—a petrecut după aceea !

Mama micului capricios de altădată credea că visase un vis frumos, iar Capriciosul ştia că alături de această frumoasă fată ce—i devenise soţie, o lumină strălucitoare i se aprinsese în minte.

I se părea că mintea îi este acum plină de pietrele preţioase pe care bătrînul le numea „cuvinte divine", şi care îi ţîşneau de pe buze cînd trecea prin oraşe şi prin sate cîntîndu—şi minunatele sale cîntece pe care nimeni altul nu le ştia, pentru că nimeni nu se născuse însemnat, ca el. Din fericire, cîteva cîntece, transmise din gură în gură, au ajuns pînă la noi.

— Iar unii mai cred că toate cîntecele pe care le cîntă astăzi sînt alcătuite din acele „cuvinte divine" — diamante şi alte pietre preţioase — ţîşnite cîndva de pe buzele Capriciosului. Nu—i adevărat ! Nu—s

decît pietre false.

Pietre preţioase, „cuvinte divine",
Nu le stăpîneşte primul care vine ;
Pietre, diamante, „cuvinte divine"...
Acesta nu—i basm pentru orişicine.

POVESTEA DESPRE CĂŢELUŞA ŞCHIOAPĂ

La cagnetta zoppa

A fost odată un rege care se temea că va muri înainte de a fi găsit pentru prinţ, fiul său, pe cea mai frumoasă, pe cea mai bogată, pe cea mai bună prinţesă din lume. Regina îi spunea adesea :
—Cea mai bună, da ; asta trebuie. Dar...
—Dar ce ?
—N—are nimic dacă nu este şi cea mai frumoasă ; frumuseţea nu ţine mult. Şi pe urmă...
—Şi pe urmă ce...
—Nu trebuie să fie nici bogată. Va fi doar soţie de rege.
—Vorbiţi ca o femeie proastă !
—Iar măria—ta ca un ţăran !

Aşa că ori de cîte ori vorbeau despre viitoarea căsătorie a fiului lor, regele şi regina sfîrşea prin a—şi arunca unul altuia vorbe urîte.

Într—o zi, regele spuse :
—Merg să mă sfătuiesc cu marele vrăjitor.
—De ce ? Ceea ce trebuie să se întîmple se va întîmpla. E mai bine să nu cunoşti viitorul.
—Dar cel puţin voi fi cu sufletul împăcat.
—Pe mine nu mă interesează. Să ţineţi pentru măria—voastră tot ce aflaţi.
—Să n—aveţi nici e grijă : nu voi spune nimic, într—adevăr, cînd se întoarse de la peştera marelui vrăjilor, regele nu scoase o vorbă Dar nici nu părea prea mulţumit de cele ce—i fuseseră dezvăluite. Si cu toate că regina îi spusese că nu vrea să ştie nimic. În sinea ci ardea de curiozitate să cunoască răspunsul vrăjitorului. Regele, pe de altă parte, era nerăbdător să—i împărtăşească vestea cea tristă, ca să aibă măcar un om în faţa căruia să—şi descarce sufletul şi alături de care să deplîngă soarta cea rea a prinţului. Dar nici unul dintre ei nu voia să şi calce, cel dintîi, cuvîntul. La un gest oarecare al regelui, regina se grăbea să protesteze:
—Nu vreau să ştiu nimic.
—Dar cine vrea să vă spună ceva ? o întrebă regele supărat.

Într—o zi însă, regina îi vorbi regelui :
—Măria—ta, cred că tare aţi mai dori să—mi spuneţi ce aţi aflat de la vrăjitor.
—Cine, eu ? întrebă regele. Măria—ta glumeşte. Mi se pare că măria—ta arde de curiozitate să afle destinul prinţului!
—Vorbiţi dară ! Că n—o să vă îmbolnăviţi aşa, din vina mea !
—Eu ! Asta—i bună ! Nu—i măria—ta din vina mea ! Se priviră unul pe altul şi nu—şi putură stăpîni rîsul, după care regele începu :
—Ce nenorocire ! Marele vrăjitor spune că... Dar nu mai avu curaj să sfîrşească.
—Cine coase, e croitor !
—Îndrăzniţi să vă mai bateţi joc de mine. Sînteţi o mamă fără inimă !
—Cine nu mănîncă, sigur moare !
—Spune marele vrăjitor, reîncepu regele, ridicînd glasul, că prinţul nostru se va însura cu o căţeluşă şchioapă !

— Şchioapă, şontoroagă,
Căţeluşă dragă.

—Să nu îndrăzniţi să rîdeţi de nenorocirea prinţului nostru !

— Nu mă bucur, nu fac haz.
Căci n—om scăpa de necaz.

—Din păcate, aşa e. Eu zic însă că prinţul să nu afle nimic de nenorocirea care—l pîndeşte.
—Dar bine, măria—ta, credeţi în nălucirile marelui vrăjitor ? Eu, dimpotrivă, am visat că prinţul nostru se va însura cu o prinţesă cu părul de aur.

—Vise, vise, mărită doamnă !
—Dar mai rău mi se pare să crezi că se vor adeveri spusele vrăjitorului. Şi dacă mă duc eu să—l consult, mai mult ca sigur că—mi va spune altceva...
—Atunci du—te, maiestate. Prea te încăpăţînezi !
—Iar măria—ta prea eşti credul !

Bineînţeles că au sfîrşit prin a se lua la ceartă spunîndu—şi vorbe de ocară.

Regina, neîncrezătoare, se duse să—l caute pe marele vrăjitor, şi—i duse, pentru a — l îndulci, daruri care de cin mai frumoase şi mai preţioase.
—Vrăjitorule, prea—mărite vrăjitor, pe cine va lua de soţie prinţul, fiul meu ?
Vrăjitorul

Cum, necum, se va—ntîmpla
Cu nevasta s—o *însura . . .*
Unul, cu ochi, şi nu vede ;
Altul vede, dar nu crede.

—Vorbeşte—mi mai pe—nţeles, că nu pricep.
—Apoi nu—i vina mea că măria—ta nu pricepe! Regina, foarte frămîntată, se întoarse la palat. Regele îi ieşi înainte s—o întrebe.
—Vrăjitorul cel mare c un pungaş. Spune :

Cum, necum, se va—ntîmpla
Cu nevasta s—o însura . .

Înseamnă că ştie mai puţin chiar şi decît noi. Regele convocă imediat consiliul de coroană.
—Măria—ta, să trimitem s—o peţească pe regina Spaniei.

Îl întrebară şi pe prinţ.
—Prinţe, vei binevoi a lua de soţie pe prinţesa Spaniei ?
—E neagră ca pipei ul şi pe deasupra şi cocoşată !
—De unde ştii, prinţe ?
—Ştiu pu, maiestate ! Şi apoi... atîta grabă !
—Adică să mor şi să nu te ştiu însurat ?
—Măria—ta, nu spuneţi vorbe mari. Să aşteptăm ! Într—o bună dimineaţă, prinţul plecă la vînătoare şi găsi pe o potecă lăturalnică o căţeluşă care scheuna şi nu v putea mişca. Se apropie de ea şi, văzînd urme de roţi, înţelese biata căţeluşă fusese călcată de roţile unei căruţe ce—i striviseră o lăbuţă. De—asta scheuna, sărăcuţa ! Parcă implora ajutor.

Înduioşat, prinţul o ridică, o încredinţa unui slujitor de—al său şi se întoarse din drum ca s—o îngrijească. Căţeluşa îl privea cu ochii plini de recunoştinţă, în timp ce prinţul ii înfăşa foarte strîns lăbuţa în vată şi o lega. Apoi o mîngîie pe cap şi cu mîinile lui o aşeză să se culce într un culcuş moale, vorbindu—i de parcă bar fi înţeles :
—Fii cuminte, nu te mişca. În două, trei săptămîni îţi trece...

Regele se îngălbeni cînd auzi că prinţul a adus în camera lui o căţeluşă cu laba strivită. Alergă imediat la regină :
—Ai văzut, maiestate ! A şi apărut în palat căţeluşa şchioapă ! Prinţul îi stă în preajmă şi—o îngrijeşte; nici nu mai iese din palat. Aşadar, marele vrăjitor nu s—a înşelat!
—Dar chiar credeţi că prinţul se va însura cu o căţeluşă şchioapă ?
—Tot ce se poate, măria—ta. Prostia omenească n—are margini!
—Păi, nu—i greu să ne descotorosim de căţeluşă. S—o aruncăm în bazinul din grădină ! Îi vom spune prinţului că s—a înecat din întîmplare.

Şi regele însuşi o aruncă în apă, ţinînd—o de gît, chiar de la fereastra ce dădea înspre grădină şi se învecina cu bazinul. În acel moment, nu era nimeni pe alei. Căţeluşa se zbătea să înoate cu toate că mai avea lăbuţa bandajată; lătra, schelălăia, dar apa o purta departe de mal. Însă tocmai cînd vaietele sale începeau să se stingă şi mişcările sale erau tot mai lipsite de putere, iată că apare pe o alee însuşi prinţul.

Într—o clipă, scoase un strigăt şi se aruncă îmbrăcat în apă. Trase căţeluşa istovită pe mal şi o aşeză la soare, pe iarbă. în mai puţin de o oră, aceasta redeveni vioaie ca înainte.

Regele se îngălbeni iarăşi de furie cînd află că prinţul salvase căţeluşa de la înec ; alergă la regină :

—Măria—ta ! Căţeluşa este din nou în palat! Marele vrăjitor nu s—a înşelat!

—Aşadar sînteţi convins că prinţul o va lua de soţie ?

—Tot ce se poate, măria—ta ! Prostia omenească n—are margini!

—Atunci eu aş face ... aşa şi aşa !

Sfatul păru foarte bun şi regele chemă pe unul dintre slujitori şi—i porunci:

—Du această căţeluşă în mijlocul pădurii, omoar—o şi îngroap—o la rădăcina unui copac. Nimeni să nu afle nimic. Altminteri vei plăti cu capul.

—O voi ucide şi—o voi îngropa la rădăcina unui copac.. .Nimeni n—o să afle nimic,

Prinţul plecase să facă o plimbare cînd auzi o voce subţirică şi tînguitoare, care—l chema cu disperare :

—Prinţe ! Prinţe !

Se opri ca să vadă din ce parte venea chemarea aceea disperată de ajutor, care acum mai spunea :

—Prinţe, mă omoară ! Mă omoară, prinţe !

Se grăbi spre locul acela ; şi de cum intră în pădure, auzi strigătul mai aproape :

—Prinţe, mă omoară !

Rupea ramuri, sărea peste tufe, înspăimîntat că nu va ajunge la timp pentru a salva fiinţa ce se afla în pericol. Deodată, în mijlocul unei poieniţe, ajunse faţă în faţă cu slujitorul de la palat, care ţinea c—o mînă de gît căţeluşa, iar cu mîna cealaltă apucase să scoată sabia din teacă. Slujitorul avea faţa răvăşită. Mîna care ţinea sabia îi înţepenise în aer : nu putea să lovească:

— Opreşte—te! îi strigă prinţul.

Îi smulse din mînă căţeluşa care începu să latre, să se gudure de mulţumire, să dea vesel din coadă, în timp ce slujitorul îngăima :

—Porunca măriei—sale ! Trebuie să mă supun !

—Să—i spui măriei—sale că i—ai urmat întocmai porunca Şi ca mărturie, s ă i duci această batistă înmuiată în sînge ; „Măria—ta, iată sîngele căţeluşei."

— Aşa voi face, prinţe ! Şi de cum pronunţă aceste cuvinte, izbuti să—şi lase în jos braţul înţepenit.

Apoi prinţul se duse să—l caute pe un bătrîn ţăran.

—Mă cunoşti ?

—Sînteţi prinţul nostru. Dumnezeu să vă ajute !

—Îţi încredinţez spre îngrijire această căţeluşă. Peste o lună voi veni s—o iau. Ţine pentru osteneală.

Şi—i puse în palmă un pumn de bani de aur.

În drum spre palatul regal, prinţul se gîndea că biata căţeluşă trebuie să fie victima unui blestem. Avea s—o salveze cu orice preţ. Cele ce se întîmplaseră nu erau lucru firesc.

În faţa porţii palatului, întîlni o copilă zdrenţăroasă, desculţă, ce ţinea în mînă un bucheţel de violete. Plîngea, pentru că portarul n—o lăsa să intre să ducă florile prinţesei.

—Dar aici nu—i nici o prinţesă !

—Ba da ! Ba da !

—Aici este doar prinţul : eu sînt acela ! Mulţumesc, spuse prinţul, primind bucheţelul de violete. I—l voi da eu prinţesei. Şi—o răsplăti cu o monedă de aur.

—Vreau doi bănuţi, nu—mi trebuie moneda asta. Şi prinţul, spre a o mulţumi, trebui să—i dea doi bănuţi.

Urcă apoi în odăile sale şi aşeză în apă violetele într—un vas de argint.

De—atunci, în fiece dimineaţă, la aceeaşi oră, prinţul o găsea pe copila cea zdrenţăroasă şi desculţă în faţa porţii de la intrare cu cîte un bucheţel de violete.

—Sînt pentru prinţesă.

—Mulţumesc ! şi—i dădea doi bănuţi.

Florile răspîndeau un parfum minunat prin odăile prinţului şi rămîneau mereu proaspete de pai că atunci ar fi fost culese. într—o zi, prinţul o întrebă pe copilă :

—Cine ţi—a spus să aduci aceste flori prinţesei ? Nu ştii că la palat nu—i nici o prinţesă ?

—Ba da ! Ba da ! insista fetiţa.

Nici asta nu era lucru curat. Se hotărî să se ducă şi el să ceară sfatul marelui vrăjitor. Dar uită să—i aducă daruri. Marele vrăjitor părea adormit. Prinţul îi spuse motivul vizitei sale.

—Eu cu urechea asta nu prea aud. Şi se întoarse pe cealaltă parte.

Prinţul repetă încă o dală pentru ce venise.

—Eu cu urechea asta nu prea aud. Şi se întoarse pe cealaltă parte.

Atunci prinţul înţelese. Îşi scoase din deget un diamant mare, şi—l puse pe degetul cel mic de la mîna dreaptă a marelui vrăjitor.

—Iertaţi—mă, prinţe! Eram pe jumătate adormit, întors la palat, prinţul nu prea se simţea în apele lui. Aşadar nu se înşelase. Căţeluşa şchioapă era chiar prinţesa lui Pentru a înlătura blestemul ce fusese aruncat asupri ei de soţia regelui Corb, era nevoie de zece picături din sîngele acestuia. Soţia regelui Corb dorise s—o tacă pe prinţesă nevasta prinţului Corvino, fiul ei cel negru precum tăciunele şi care se hrănea doar cu ştîrvuri. Şi pentru a se răzbuna de refuzul pe care—l primise, soţia regelui Corb, o vrăjitoare foarte puternică, o transformase în căţeluşă pe frumoasa fiică a regelui Portugaliei, de care nu se mai ştia nimic de mai mulţi ani încoace.

—Oare e frumoasă ? îl întrebase prinţul pe marele vrăjitor.

—Ca soarele şi luna.

—Şi este bună ?

—Ca pîinea cea caldă. Nu mă întrebaţi dacă e bogată, prinţe ?

—Asta nu mă interesează.

Prinţul urma să—l provoace la luptă pe regele Corb şi să încerce să—l rănească, cel puţin, pentru a căpăta cele zece picături din sîngele lui, necesare pentru desfacerea blestemului. Provocarea era periculoasă, dar prinţul era hotărît să lupte.

Iar în vremea asta, regele şi regina erau bucuroşi ca nu mai auziseră nici măcar de numele căţeluşei şi că—l vedeau atît de ocupat pe prinţ cu altele. Dar, în dimineaţa cînd prinţul, înarmat cu arc şi cu săgeţi, îi anunţă că pleacă să lupte împotriva regelui Corb, regele şi regina se îngălbeniră la faţă.

—Nu te duce, băiete ! Regele Corb e puternic !

—De nu mă întorc, înseamnă că am murit!

N—au mai putut să scoată altceva de la el.

În ziua aceea, regele Corb zbura ameninţător chiar deasupra casei ţăranului, ce—o adăpostea pe căţeluşă.

—Cra ! Cra ! Cra !

Căţeluşa, înspăimîntată, se ghemuise lîngă vatră şi scheuna încetişor.

—Cra! Cra ! Cra ! Regele Corb plana deasupra casei bătrînului ţăran şi parcă era prins în aer, atît de drept stătea în echilibru, sus de tot.

Cînd se apropie, prinţul încorda arcul şi aruncă prima săgeată.

—Cra ! Cra ! Cra ! Regele Corb nici nu se mişcă. Săgeata îi trecu printre penele unei aripi fură să—l lovească.

Prinţul potrivi din nou arcul şi după ce ochi, slobozi a doua săgeată !

Regele Corb nici nu se sinchisi : Cra ! Cra ! Cra ! Parcă—ar fi vorbit : Cit eşti de copil ! Mi—e milă de tine! Săgeata trecuse, fără să—l rănească, printre penele de la coadă.

Atunci prinţul îşi încorda arcul pentru a treia oară. Dar şi de astă dată, săgeata trecu, fără să—l atingă, prin penele regelui Corb. Atunci regele Corb prinse a croncăni foarte furios şi în zbor învîrtejit se îndreptă spre prinţ, clănţănind din cioc î Cra ! Cra ! Cra ! îşi strîngea şi—şi desfăcea ghearele.

Prinţul însă, neînfricat, fu mai iute decît el. Ochi şi săgeata se înfipse de astă dată drept în inima regelui Corb, care căzu greoi la pămînt : Cra ! Cra ! Cra ! Sîngele curgea în picături clin rana din care prinţul smulsese săgeata. El îl adună într—o sticluţă de aur. Lăsîndu—l în voia sorţii pe regele Corb, care—şi strîngea convulsiv aripile şi ghearele, prinţul alergă, luă în braţe căţeluşa si, în sărutări şi mîngîieri, o duse la marele vrăjitor.

Regele şi regina erau îngrijoraţi de soarta prinţului j nu puteau să—şi explice de ce voise să lupte cu regele Corb şi nici pentru ce nu fusese chip să—l facă să—şi schimbe hotărîrea.

Iar în vremea asta, cine credeţi că soseşte la palat ? Regele şi regina Portugaliei, cu mare alai de trăsuri, de căleşti şi cavaleri.

—Unde—i prinţesa, fiica mea ?

—Unde—i prinţesa ?

Plîngeau şi păreau înnebuniţi de durere, pentru că nimeni nu ştia nimic despre prinţesă, fiica lor.

—Unde—i prinţesa ?

—Unde—i prinţesa, fiica mea ?

Vă puteţi închipui ce s—a întîmplat cînd a apărut prinţul, însoţit de o tînără fată cu părul despletit pe spate, mai strălucitor decît aurul, o fată frumoasă ca luna şi ca soarele, surîzătoare şi bună ?

Blestemul căţeluşei şchioape fusese desfăcut ţie cele zece picături din sîngele regelui Corb.

Toţi s—au veselit şi—au petrecut.
Nuntă mare, zgomotoasă au ţinut.
Unii au venit şi alţii au picau
Iar eu vă mulţumesc c—aţi ascultat.

FLORILE CARE RÎD

Risa di fiori

A fost odată un grădinar bătrîn care se lăuda că are cele mai frumoase flori din lume. Uscăţiv, cu părul alb, adus de spate, îşi petrecea ziua săpînd, udînd şi plivind sutele lui de flori.

Cînd îşi termina lucrul se aşeza sub un copac şi începea să mănînce, azi, pîine cu ceapă, mîine pîine eu brînză, în altă zi salam şi cîte o fructă.

Zăbovea apoi ore întregi bucurîndu—se de feluritele culori, de mireasma florilor sale, surîzînd uşor, deseori vorbind cu una sau cu alta dintre ele, ca şi cum ar fi fost fiinţe vii şi l—ar fi putut înţelege. Îşi striga florile după culori, nu le dădea niciodată nume. Astfel unui trandafir îi spunea :

—Ei, ei, albişorule ! Îţi apleci prea tare tulpina! Hai sus, stai drept! Mîine să te găsesc cu capul sus !

Şi—a doua zi nu se mira deloc dacă găsea trandafirul îndreptat pe lujer. I se părea firesc să fie ascultat.

De cum o floare începea să pălească, cl o culegea şi îi lăsa petalele să se usuce, la soare, pe rogojini mari din trestie.

—Ce faci cu ele, cumetre ? îl întrebau vecinii.

—Sînt bune pentru salteaua prinţului şi a prinţesei.

—Care prinţ ? Care prinţesă ?

—Ginerele meu şi noră—mea.

—Ha, ha ! Mereu glumeţ, cumetre !

—Cine rîde la urmă, rîde mai bine. . .

—Dar de ce nu vinzi flori proaspete sau bulbi, sau seminţe ?

—Le păstrez pentru mine !

—Eşti chiar atît de bogat ?

—Mai bogat decît maiestatea sa ; puţinul pe care—l am, îmi ajunge şi chiar îmi prisoseşte.

—Ferice de tine !

Şi vecinii se îndepărtau rîzînd.

Din cînd în cînd, nimerea în grădină cîte cineva care—ar fi vrut să cumpere flori. Astfel, într—o zi, un oarecare, după ce—a colindat toate aleile, uimit de marca bogăţie şi de frumuseţea florilor, spuse :

—Ascultă, aş vrea—o pe asta, pe asta şi pe asta.

Şi arăta cu mina florile cele mai frumoase şi cele mai colorate.

—Ămi pare râu, dar sînt deja vîndute. Cumpărătorul trebuie să vină dintr—o clipă în alta să le ia.

—Atunci. . . aş vrea asta şi aceea şi cealaltă.

—Îmi pare rău, dar sînt deja vîndute. Doamna care le—a cumpărat nu va întârzia să trimită să le ia.

În mijlocul unui strat, era o floare ciudată, dreaptă pe lujerul ei înalt şi care părea că—şi schimbă culoarea în fiece clipă.

—Păi, dă—mi—o pe aceea.

—Aceea nu—i de vînzare. Nimeni n—are atîţia bani ca s—o cumpere!

—Dar eu am foarte mulţi bani !

—Ha ! Ha ! Ha ! se auzi un rîs sarcastic. Cumpărătorul se uită în dreapta, se uită în stîngă ca să vadă cine are obrăznicia să rîdă aşa. Nu văzu insă pe nimeni.

—*Cine* a îndrăznit să rîdă ? Eu sînt regele ! Grădinarul nici nu se sinchisi. Îşi săltă numai pălăria de paie pe care o purta pe cap şi—i răspunse :

—E floarea care rîde : Ha ! Ha ! Ha !

—Îţi baţi joc de mine ! Îţi repet, eu sînt regele !

—Hi ! Hi ! Hi! se auzi un alt rîset gingaş parcă de data asta al unei voci feminine.

Regele, plin de ciudă, se uită de jur—împrejur pentru a descoperi cine era neobrăzatul care îndrăznise să rîdă astfel. Totuşi nu văzu pe nimeni.

—Cine—a îndrăznit ? . . .

Grădinarul, fără să se sinchisească prea mult nici de astă dată, îşi scoase din nou pălăria de paie şi răspunse, :

—Maiestate, este cealaltă Floare care rîde : Hi ! Hi ! Hi ! Sînt frate şi soră.

Regele stătu la îndoială dacă nu cumva grădinarul îşi bate joc de el.

—Bine, spuse. Atunci aceste două flori frate şi soră, să—mi fie trimise la palat. Vreau să le am în grădina mea. Ţi le plătesc cit vrei.

Şi plecă în grabă.

Regele aşteptă degeaba cîteva zile. Şi, într—o dimineaţa, trimise la grădinar cîţiva soldaţi, cu ordinul de a smulge cu rădăcină cu tot, cele două flori care rîd.

—Dar cum le vom putea deosebi de celelalte flori ?

—După culoarea pe care şi—o schimbă din clipă în clipă.

Soldaţii intrară în grădină.

—Din ordinul măriei—sale, să ne dai florile care rid !

—Luaţi—le singuri dacă puteţi. Iată—le acolo. Căpitanul intră printre brazde fără să ţină seamă de flori, călcîndu—le şi strivindu—le cu cizmele sale soldăţeşti. Se aplecă şi înlătură cu mîinile pămîntul de la rădăcina unei flori şi, cum i se părea că o va putea smulge cu totul, începu să tragă şi. . . trage, şi trage, şi trage pînă ce cade pe spate cît era de lung.

—Ha ! Ha ! Ha !

Simţise că—l arde ceva în palme şi trebuise să lase brusc din mînă tulpina florii. Îşi îndreptă spatele care—l durea. Se înroşise de furie, auzind că pe deasupra cineva îşi mai şi bate joc de el.

Încercară rînd pe rînd şi cei patru soldaţi care—l însoţeau, dar toţi patru păţiră la fel.

—Ha ! Ha ! Ha ! Hi ! Hi! Hi !

Soldaţii nu puteau să creadă că rîsul acela gingaş venea dinspre flori. Cine—a mai văzut flori care rîu Scotociră grădina de la un capăt la altul ; şi, în cele din urmă, îl legară pc bietul grădinar cu mîinile la spate şi—l aduseră în faţa regelui, spunînd că şi—a bătut joc de ei.

Toată curtea regală aştepta minunea Florilor care rîd ; şi cînd prinţul şi prinţesa auziră povestea căpitanului : Trage ! Trage ! şi toţi cinci am căzut cu picioarele în sus !, izbucniră în rîs şi bătînd din palme, începură să se roage : „Măria—ta ! Măria—ta ! Lasă—ne şi pc noi să încercăm". Îşi închipuiau că trebuie să fie o adevărată plăcere să tragi, să tragi şi—apoi să cazi cu picioarele în sus în rîsetele florilor.

—Mă duc eu, spuse regele. Între timp să fie închis grădinarul!

Grădinarul se lăsă dus la închisoare fără să scoată c vorbă ; dar cînd regele ajunse în grădină, se minună peste măsură văzîndu—l pe bătrîn care—şi stropea liniştit florile, ca şi cum nimic nu s—ar fi întâmplat.

—Ce cauţi aici ?

—Maiestate, sînt şi aici, sînt şi acolo unde m—aţi lăsat. Trimiteţi pe cineva şi veţi afla că nu m—am mişcat din închisoare. Dar puteam să—mi las florile să se usuce ? Nimeni nu s—a gîndit să le stropească. Priviţi !

Regele văzu cum făptura grădinarului dispare ca flacăra unei luminări stinse de o adiere. Şi în acelaşi timp, stropitoarea se mişca de una singură, udînd plantele si florile. Sapa săpa de una singură pămîntul din straturi, care se întărise ici—colo. Săpăliga afîna de una singură pămîntul din jurul rădăcinilor ce aveau nevoie să se aerisească.

—Cu siguranţă, se ghidi regele, am de—a face cu un vrăjitor. Şi cu vrăjitorii nu—i de glumit.

Încercă totuşi să se apropie de cele două flori, frate si soră, care îl primiră cu un rîs îndoit :

—Ha ! Ha ! Ha ! . . . Hi! Hi ! Hi !...

Era un rîs care parcă nu se mai sfîrşea şi care l—a condus pînă la poarta grădinii.

—Cu vrăjitorii nu—i de glumit! îşi repetă el de mai multe ori în drum spre palat.

Prinţişorii îl întîmpinară încă de la intrare :

—Maiestate, unde—i floarea care rîde ?

—Maiestate, unde—i Băiatul—Floare care rîde ? spunea şi prinţesa, glumind pe seama florii care era fratele celeilalte flori.

Şi dacă văzură că regele se retrage în apartamentul său şi nu catadicseşte să le răspundă, ce se gîndiră ei ?

—Hai să mergem noi, fără să spunem nimănui!

—Că bine zici. Să mergem !

Coborîră scările în mare grabă, o zbughiră pe poarta palatului în văzul soldaţilor din gardă ce rămăseseră cu gurile căscate şi începură să alerge pe stradă.

—Ce s—a întîmplat ? Ce s—a întâmplat ? se întrebau oamenii începînd şi ei să alerge după prinţişori,

aşa încît la poarta grădinii se îngrămădeau acum alături de cei doi, mai mult de o sută de curioşi, care, puţin cîte puţin, invadară toate aleile.

Uită—te în dreapta, uită—te în stînga, cei doi prinţişori nu reuşeau să ghicească unde se află florile care rîd. Atingeau ba una, ba alta, dintre cele mai frumoase şi mai parfumate, dar nici una nu rîdea.

În cele clin urmă o zăriră pe ceea care—şi schimba culoarea din clipă în clipă şi prinţul întinse mîna, prefăcîndu—se că vrea s—o smulgă, dar nimic !

Încercă şi prinţesa şi imediat izbucni un rîset plăcut: Ha ! Ha ! Ha !, iar lujerul florii tremura uşor în mîna ce—l ţinea strîns.

Prinţesa trase uşor în sus de tulpiniţă şi planta se desprinse din pămînt cu rădăcinile ei, care nu atîrnau prea greu, în timp ce floarea mai rîdea încă izbucniri suave : Ha ! Ha !

—Aceasta trebuie să fie Floarea—Băiat, spuse prinţesa.

—Iar aceasta trebuie să fie Floarea—Fată, exclamă prinţul cu un ton batjocoritor, întinzînd mîna spre floarea apropiată, mai puţin colorată şi cu tulpina mai scurtă.

Nici nu—şi terminase bine vorba cînd : Hi ! Hi ! Hi! se auzi rîsetul florii foarte diferit de celălalt. Parcă aceasta rîdea mai reţinut, mai modest.

Puţin dezamăgit prinţul trase în sus cu mînie de lujer şi mica plantă îşi desprinse cu uşurinţă rădăcinile pline de pămînt, care nu atîrnau prea greu, în timp ce floarea rîdea din nou sacadat : Hi ! Hi ! Hi !

Lumea rămăsese cu gura căscată. Apoi, cînd prinţişorii plecară purtînd cu grijă micuţele flori de—abia smulse, toţi ceilalţi năvăliră peste florile rămase căutînd alte flori care rîd şi cum nu găsiră, cuprinşi de ciudă şi dezamăgiţi, distruseră întreaga grădină.

Prinţul şi prinţesa răsădiră cele două flori în două splendide vase şi se rugară de tatăl lor, regele, să—l elibereze pe grădinar care ştia, desigur, cum să le îngrijească.

—Doar să le udaţi dimineaţa şi seara. Mai tîrziu, peste vreo cîteva luni, va trebui să le daţi lapte şi să le hrăniţi, spuse grădinarul.

Prinţesa îşi aşeză floarea într—o cameră vecină cu a sa. Şi cu mare grijă, dimineaţa, cum se scula şi seara înainte de culcare, o stropea, spunîndu—i :

—Bună ziua ! Bună seara ! iar floarea o răsplătea cu un rîset plăcut.

Prinţul era invidios pc prinţesă pentru că ea avea cea mai frumoasă floare. Şi, de aceea, nici nu—şi prea îngrijea floarea sa, deşi o aşezase într—o cameră vecină. Cîteodată seara, cîteodală dimineaţa uita s—o mai ude şi de—abia dac—o mai privea în timpul zilei, în vreme ce prinţesa îşi păzea cu dragoste floarea şi se întrista văzînd că petalele îşi pierdeau strălucirea şi păleau.

—Ce ai, floare, frumoasa mea floare ?

Iar floarea îi răspundea cu un rîset gingaş şi voios.

Dar într—o zi, cînd se întorcea dintr—o plimbare, prinţesa găsi petalele căzute, iar în sus, pe tulpină, ceva care semăna a seminţe, dar era doar un căpşor mic de tot, cu puţin păr auriu şi cu nişte ochişori ce priveau clipind des, de parcă n—ar fi putut suporta lumina soarelui.

Alergă la fratele ei ca să—i spună minunea. Şi prinţul băgase de seamă că floarea sa îşi pierduse petalele, dar nu se apropiase de ea să o observe mai atent.

—Ia te uită, frate! Şi asta are căpşor.

—Cît c de urîtă!

Floarea scoase un sunet: îh! îh! de parc—ar fi sughiţai. Veniră regele, regina şi toţi curtenii, care nu se mai saturau să admire aceste minunăţii. Dar prinţul repeta mereu:

—Cît e de urîtă! Cît e de urîtă!

Încercînd să—l consoleze şi să—l încurajeze, ceilalţi îi spuneau :

—Nu—i adevărat, prinţe! Şi aceasta e frumoasă! Regele trimise să—l cheme pe grădinar.

—Ce înseamnă asta?

—Măria—ta, înseamnă că va trebui să—i logodiţi pe prinţ şi pe prinţesă cu prinţesa—Floare care rîde şi cu prinţul—Floare care rîde, dacă nu vreţi să se stingă familia regală. Peste o lună se sfîrşeşte vraja ce—i leagă.

—Şi cine mă asigură că florile sînt de sînge regesc?

—Una dintre flori are o coroană pe braţul drept, iar cealaltă pe braţul stîng. Sînt fiii unor regi de pe meleaguri îndepărtate, maiestate. Vor fi norocul casei voastre regale! Nu—l lăsaţi să vă scape!

Dar regele era prea orgolios de vechea sa nobleţe şi de puterea neamului său, iar prinţul şi mai mult decît el...

—Să—mi dau fala unuia care nici nu ştiu cine este şi nici de unde vine? Să—mi leg băiatul, pe moştenitorul tronului, de una care nici nu ştiu cine este şi nici de unde vine ? Şi mai c şi urîtă pe deasupra!

Prinţesa se aruncă la picioarele regelui, implorîndu—l :

—Iertare, maiestate ! Iertare ! Iată, are pecetea unei coroane pe braţul drept !

Regele, mai mult ca niciodată, plin de mîndrie şi de vanitate, se încăpăţînă refuzînd să—şi dea consimţămîntul. Şi cuprins de furie se duse mai întîi în camera prinţului şi cu o lovitură de sabie îi tăie capul micuţei prinţese Floare care rîde.

Se dădu înapoi îngrozit cînd văzu zăcînd întins pe pămînt trupul unei prea frumoase fete, ce ieşise pe neaşteptate din lujerul florii. Iar prinţul începu să rîdă, să rîdă, să rîdă şi să ţopăie fără rost : înnebunise ! Şi cum peste cîteva clipe veni în faţa lui prinţesa, ducînd de mînă un tînăr de o rară frumuseţe, de—abia ieşit din lujerul celeilalte flori, regele voi să se repeadă la el, dar prinţesa îi ţinu piept.

Regele nu îndrăzni s—o rănească. Îşi aruncă sabia la pămînt şi printr—un gest furios, porunci:

—Ieşiţi afară! Plecaţi!

Prinţul şi prinţesa se înclinară supuşi. Dar în timp ce coborau scările ţinîndu—se de mînă, în piaţa palatului, în dreptul intrării regale, se auzi zgomot de roţi: o minunată caleaşca princiară, trasă de patru armăsari, sosi pe neaşteptate. Doi slujitori stăteau drepţi, cu capul descoperit în faţa portierei.

Regele, care se ivise la o fereastră, îi văzu pe cei doi tineri alungaţi de cl urcîndu—se în caleaşca, apoi văzu cum servitorii închid portiera şi trec în spatele caleştii, apoi caii porniră numaidecît la trap şi, în curînd, caleaşca dispăru din vedere.

—Alergaţi după ei! Ajungeţi—i din urmă! Aduceţi—i înapoi ! strigă regele către soldaţi, căindu—se imediat pentru cele ce făptuise.

Regele şi regina, care, biata de ea, n—avea nici o vină, îmbătrîniră cu amărăciune. Îmbătrîni şi prinţul, care rîdea şi ţopăia la fel ca—n ziua în care înnebunise.

Dar iată, într—o dimineaţă, m^re larmă în piaţa din faţa palatului regal.

Se întoarse minunata caleaşca trasă de cei patru armăsari focoşi, iar din ea coborau prinţesa şi prinţul împreună cu doi copilaşi.

Bătrînul rege îi recunoscuse de la fereastră şi—ar fi vrut să—i întîmpine în capul scărilor, dar nu—l mai ţineau puterile.

—Aţi venit să mă blestemaţi, copiii mei?

—Nu, maiestate! Am venit să—ţi cerem iertare! îi răspunse prinţesa.

Regele şi regina plîngeau de bucurie şi—şi îmbrăţişau nepoţii.

—De—acum rămîneţi cu noi. Vă las vouă coroana. Fiul meu, prinţul, e ca şi mort...

Într—adevăr, acesta rîdea şi ţopăia împrejurul lor fără să recunoască pe nimeni.

Cum ar fi putut să—l părăsească pe bătrînul rege care plătise atît de scump mîndria şi vanitatea sa?

Rămaseră acolo.

Cam astea au fost de spus.
Frunză lată, drum îngust,

POVESTEA REGELUI CARE VOIA CEVA

La fiaba del re

A fost odată un rege, care, după o boală grea, începuse să simtă că nu mai avea chef de absolut nimic. Miniştrii săi încercaseră toate mijloacele pentru a—l înveseli, pentru a—i stîrni interesul.

Dar de cum începeau să—i vorbească de treburile statului, el le răspundea cu o voce obosită :

—Ocupaţi—vă voi! Lăsaţi—mă în pace!

Bineînţeles că miniştrilor le convenea; de multe ori însă, ei ar fi ocolit bucuroşi orice răspundere. Cu regii nu—i de glumit! De aceea, voiau cu tot dinadinsul ca, măria—sa să—şi recapete pofta de viaţă de mai înainte.

Îi stăteau mereu împrejur povestindu—i anecdote, istorioare vesele, chiar şi basme ca unui copil. Dar regele îi asculta fără plăcere şi, aproape imediat, începea să caşte.

La început, apuca să—şi ducă mîna la gură din politeţe, mai apoi însă îşi lăsa capul să cadă pe spatele jeţului şi căsca :

—Ahaa! Ahaa! Ahaa!

Miniştrii, unul după altul, începeau să—şi ducă mîna la gură : ahaa! ahaa! din respect pentru măria—sa, dar, în cele din urmă, nemairezistînd, căscau fără să se ascundă, laolaltă cu regele.

Iar cînd nu mai puteau, se înclinau în faţa lui şi plecau repede, de frică să nu—şi rupă fălcile tot căscînd.

Şi aproape în fiecare zi se sfătuiau multe ore în şir despre cele ce ar fi putut face pentru ca măria—sa să iasă din această stare.

—Eu cred, spuse într—o zi unul dintre miniştri, că singura scăpare este să găsim vreo zece bufoni dintre aceia care l—ar face să rîdă pînă şi pe—un mort cu ţopăielile, cu giumbuşlucurile şi cu ţipetele lor şi să—i aducem în fata măriei—sale. Am vedea pe loc rezultatul.

—Hm! Fim!

—Pînă acum norodul nu ştie nimic despre boala măriei—sale. Să i—o dezvăluim chiar noi aşa, pe neaşteptate ?

—Că bine zici. Cine ştie ce—ar putea bănui!

—Dar dacă ne—am travesti noi în bufoni? Nici nu—i mare lucru să faci strîmbături şi cîteva ţopăieli!

Ideea primului ministru fu imediat acceptată : fiecare dintre ei îşi făcu rost pe ascuns de îmbrăcămintea potrivită ; îşi vopsiră feţele cu cărbune şi cu boială şi, în sala unde se ţin de obicei întrunirile de afaceri ale statului, începură să se dea în spectacol, imitînd gesturile, salturile şi ţipetele celor mai cunoscuţi bufoni.

Regele se plimba cu capul plecat, cu mîinile la spate, de—a lungul salonului din apartamentul său, cînd îi văzu pe cei şapte — şapte miniştri erau — intrînd vijelios pe uşă ca nişte împieliţaţi. Săreau, rîdeau în gura mare. făceau tumbe, se prindeau de mînă şi se învîrteau în horă împrejurul regelui, care, luat pe nepregătite, nici că ştia să se mai apere. Dar, în loc să rîdă cum speraseră supuşii săi, se întuneca din ce în ce mai tare la faţă. devenind aproape crud. în cele din urmă, îi dădu unuia o palmă, îl lovi cu piciorul pe altul, îi îmbrînci pe doi dintre ei şi cînd furia i se mai potoli, le strigă :

—Ştiam eu că miniştrii mei sînt hoţi... dar că—s şi bufoni, habar n—aveam !

—Iertare, maiestate !

—Intenţia noastră era bună !

—Ne pare rău să vă vedem chinuit de plictiseală, cînd aţi putea fi cel mai fericit om de pe pămînt !

—V—am mai spus—o şi—o mai repet : aş vrea să am ceva care... ! Şi nimeni nu reuşeşte să—mi aducă... !

—Ceva care...

—Nu mă îngînaţi ! Miniştrii îşi storceau creierii :

—Ce—ar putea fi acel ceva... Cred că nici el nu ştie prea bine.

De cîte ori miniştrii făceau una mai boacănă, poporul murmura :

—Oare regele n—are ochi să vadă ? N—are urechi să audă ?

Bărbaţi, femei, bătrîni şi copii se îngrămădeau în fala palatului regal, strigînd :

—Trăiască regele ! Vrem să—l vedem pe rege ! Ieşea în balcon cel mai bătrîn dintre miniştri:

—Linişte ! Regele se odihneşte; nu—l deranjaţi !

—Vrem să—l vedem !
—Îl doare capul !
—Să—l vedem ! Măcar să—l vedem !

Într—o zi, printre oamenii adunaţi acolo, se afla o bătrînă care striga mai tare decît toţi şi învîrtea în aer un baston scurt ce—i folosea la mers. Nimeni n—o cunoştea, nimeni n—o mai văzuse, dar auzind—o cum strigă şi văzîndu—i braţul uscăţiv ce agita bastonul acela, încetul cu încetul, mulţimea deveni curioasă şi se adună în jurul ci, uitînd să mai strige : „Vrem să—l vedem pe rege ! " Bătrîna, ce părea mai degrabă o vrăjitoare, continua în schimb să strige ele una singură. Din palat ieşise un grup de oşteni cu armele pregătite ca să împrăştie mulţimea, şi, văzînd că acum numai bătrînica aceea mai striga cu cît glas îi mai rămăsese, îşi croiră drum pînă la ca :
—Taci odată, babo !

Parc—ar fi vorbit cu pereţii. Văzînd că nu era chip să—i închidă gura, un soldat o înşfacă de—o mînâ, altul de altă mînă şi o duseră înăuntrul porţilor palatului regal.
—Cine eşti şi ce vrei ?
—Vreau să—î văd pe rege ! Urc eu la el! Şi mai înainte ca soldaţii s—o poată împiedica, ea se avîntă iute pe scara cea mare — parc—ar fi avut aripi! — intră în anticameră, o apucă pe coridorul cel larg — ea înainte, soldaţii după ea, gîfîind de parcă ar fi alergat cine ştie cît — şi nu putu fi oprită decît cu greu în faţa intrării în apartamentul regelui. La aceste zgomote şi strigăte, ieşiră miniştrii :
—Cine eşti şi ce vrei ?
—Vreau să vorbesc cu regele !
—Regele doarme.
—Treziţi—l !

Miniştrii începură să rîdă : femeia asta nu se—ncurca.
—Măria—sa nu vrea să fie trezit; se trezeşte singur, are ora sa.
—Să aşteptăm atunci ! E somnoros ? Miniştrii începură din nou să rîdă.
—Întreb pentru că mă grăbesc şi altădată nu mai pot să vin.
—Dar ce lucruri importante ai să—i spui ? Dealtfel poţi să ni le spui şi nouă, doar sîntem miniştrii săi. I le vom transmite de cum se va trezi.
—Lăsaţi !

Şi bătrînica începu să bată tare la uşă, strigînd :
—Măria—ta ! Somnorosule ! Măria—ta !

Miniştrii se zvîrcoleau de rîs. Şi o lăsau în pace, sperînd că prin purtarea ei nebunească va reuşi să—l distreze şi să—l facă să rîdă pe rege. Regele trînti uşa de perete şi apăru furios în prag. Rămase uimit s—o vadă în faţa sa pe bătrînica aceea cu baston în mînă, care nu prea se sinchisea de rînduiala curţii.
—Să—ţi fie de bine somnul, măria—ta ! Ai dormit bine. maiestate ?

Regele, auzîndu—se tutuit, se uită în ochii primului ministru care făcu un gest cu mîna de parc—ar fi spus că e nebună.
—Eu o să mă aşez, maiestate ! Am cam obosit Dar măria ta ţii tot timpul în preajmă mutrele astea ?

De astă dată, miniştrii nu mai rîseră.
—Voiau să afle ei mai întîi ceea ce aveam să—ţi zic între patru ochi.

Regele o ascultă şi, din cînd în cînd, parcă avea vedenii ca şi cum femeia s—ar fi transformat pe loc într—o tînără cu un minunat păr blond, sau într—una cu patul lung şi negru, cînd foarte tînără şi sveltă, cînd cu forme pline, robuste. Pînă şi culoarea hainelor se schimba de la alb la albastru, la galben, la roşu înflăcărat; şi totul se petrecea foarte repede.

Regele închidea ochii, şi—i freca şi avea din nou în faţa sa pe bătrînica aceea îmbrăcată în negru, ciudată, cu bastonul în mînă.
—Ai fost foarte bolnav, maiestate ; iar acum te plictiseşti de moarte. Aici e bine, ai multe ferestre, multe camere, una mai frumoasă decît alta. Lasă—mă să le văd.

Se strecura din cameră în cameră, urmată de regele care uimit tăcea, credea că mintea i—a luat—o razna, văzînd—o cum se schimbă sub ochii săi în blondă, brunetă, îmbrăcată în roşu, galben, alb, albastru sau cu stofe din fir de aur; şi chiar că nu mai ştia ce să creadă.
—Am obosit: să mai stăm puţin. Ia loc şi măria—ta, doar e casa ta. Ce ziceam ? Ah, da ! Alungă mutrele alea nesuferite. De ce trebuie să vină mereu după noi ?

Apoi continua fără să ţină cont de miniştri :

—Eu ţi—am vrut întotdeauna binele ! Te—am văzut cum te—ai născut, te—am văzut crescînd. Apoi veneam să te caut în somn. Ţi—aduci aminte ? Nu ? îmi ziceai : Chip frumos. îţi aminteşti ? Nu ? Ei, glumesc şi eu, doar copiii văd atîtea în somn ; poate m—ai văzut şi pe mine sau pe altcineva care—mi seamănă. Nu ? Chiar nu ?... Dar nu visai cînd erai mic ? Apoi de aceea visezi acum şi cu ocini deschişi, ţi se citeşte pe faţă !

Regele o asculta încremenit de uimire ; miniştrii rămăseseră cu gura căscată, mai uimiţi decît el.

—Boala de care te—ai vindecat e nimic pe lîngă aceea care—ţi macină inima. Măria—ta, vrei să ştii cine sînt cu ? îţi spun, cum să nu. Şi de vrei, îţi aduc şi ceva care... Dar eşti nerăbdător să—l ai; te gîndeşti la el zi şi noapte, îţi închipui că nici să trăieşti nu mai poţi de nu vei căpăta ceva care... Ah ! Poate ar fi mai bine dacă dorindu—l mereu n—ai ajunge niciodată să—l ai..

—Nu ! Niciodată !

—Dar dacă—ţi va părea râu că l—ai avut ? Dacă te vei căi că l—ai avut ? Va trebui să te superi pe tine însuţi. Pînă atunci ştii ce—au făcut ăştia ? Au pus noi biruri sub motivul că regele are nevoie de bani mulţi.

—Iertare, maiestate !

—Intenţia noastră era bună.

—Voiam să dăm un anunţ public : cine va aduce măriei—sale ceva care... va primi drept răsplată atîta aur cît cîntăreşte.

—Şi aveţi aurul gata pregătit ? întrebă bătrînica.

—Pentru dumneata, ne—ar ajunge jumătate din aurul pe care îl avem deja.

—Încercăm ? Va fi o distracţie pentru măria—sa.

—Hai să încercăm, dacă măria—sa ne îngăduie. Aduseră o balanţă mare pe care abia o cărau pe umeri doi slujitori voinici şi cîteva coşuleţe pline cu monede de aur. Pe un talger al balanţei se cocoţă bătrînica, iar pe celălalt fu pus un coş cu monede. Da' cum aşa ? Bătrînica cîntărea mai mult ? De necrezut! Mai puseră un coş pe talger, şi—apoi un altul... Dar talgerul pe care se cocoţase băbuţa nici că se ridica. În schimb, monedele din coşuri începură să se mişte, să sune ca şi cum ar fi fost frămîntate de mîini nevăzute şi nerăbdătoare.

—Iată, măria—ta ! Nu ajută la nimic ! Mai bine să se întoarcă în buzunarele oamenilor. Hai, zburaţi de aici, sărăcuţelor, fiecare la locul ei !

Păreau roiuri de albine cum fugeau pe fereastră, strălucind, sunînd, izbind geamurile larg deschise.

Miniştrii, care profitînd de ocazie îşi luaseră pe ascuns cîte doi pumni de monede, simţeau cum le fug din buzunare, şi de teamă să nu—i zărească regele, nu făceau nici o mişcare să le reţină.

Doar cînd monedele de auş zburaseră cu toatele, bătrînica îşi luă bastonul şi, ridicîndu—se în picioare, spuse:

—Ne vedem peste opt zile, maiestate ! şi dispăru şi ea în zbor pe fereastră.

În ziua aceea, toată lumea a fost veselă, mai puţin miniştrii. Oamenii simţeau o greutate în buzunare şi se căutau :

—*Iată ! Un bănuţ ! —Iată ! Doi, trei bănuţi !* Şi nu—şi puteau explica minunea.

După opt zile, bătrînica se întoarse la poarta palatului.

—Urc la rege !

Şi pînă s—o poală opri soldaţii, urcă repede scara cea mare — parcă ar fi avut aripi ! — ca înainte, soldaţii în urma ei, gîfîind de le ieşea sufletul — şi bătu la uşa camerei regelui.

—Măria—ta ! Somnorosule ! Măria—ta !...

Regele o primi nerăbdător, dar rămase dezamăgit văzînd că în mînă are doar bastonul şi nimic altceva.

—Şi acel ceva care... ?

—Păi nu l—ai văzut ? E în camera ta, pe masă.

Regele se grăbi într—acolo, dar bătrînica îl trase deoparte. Pe o fişie lată de postav, întunecată, pîlpîia, sclipind în mii de culori, un mare balon de săpun. Toate pietrele preţioase : smaralde, rubine, topaze, safire, ametiste, turcoaze, în stare lichidă, parcă alergau primprejur, pe sus şi pe jos, dînd marelui balon înfăţişarea unui lucru cu viaţă.

—Iată, măria—ta, spuse bătrânica, acolo sînt de toate speranţă, înşelăciune, bucurie, durere, deznădejde,

prostie... totul! Ce credeai ? Acolo este totul... şi nu e nimic. E de ajuns o suflare ceva mai puternică, o atingere uşoară ca să dispară.
—Ah ! Cît e de frumos! Cît e de frumos ! Regele nu se mai sătura să—l admire.
—Dar l—ai avut în tine şi n—ai ştiut că—l ai... adăugă bătrînica.

Şi din nou pe rege îl prinseră nălucirile de data trecută, ca şi cum bătrînica s—ar fi prefăcut în faţa lui, cînd într—o blondă, cînd într—o brunetă, cînd foarte tînără şi sveltă, cînd cu forme pline, robuste ; şi îmbrăcată ba în roşu, ba în galben, ba în alb, cu stofe ţesute din aur... încît nu ştia ce să mai creadă !

Închidea ochii, apoi şi—i freca şi în faţă—i apărea aceeaşi bătrînică în negru, ciudată,, cu bastonul care o ajuta la mers.

Dar ceva care... — altfel nu ştia să—l numească — mai era încă acolo, mişunînd de cele mai vii culori. Şi cu toate că—l admira — oh, cît e de frumos! Cît e de frumos ! — nu putea să nu adauge : Nu e nimic altceva decît un balon de săpun ! Nimic altceva ! Bătrînică are dreptate. A trăit în mine ani de—a rîndul, iar eu habar n—am avut de el!
—Cine eşti ? Eşti poate o zînă bună ! izbucni el, aruncîndu—se la picioarele bătrînei.
—Adevărata zînă bună este propria ta tinerele care nu mai poate trăi visînd la *ceva care...*

Şi bătrînică dispărea uşor dinainte—i îndepărtîndu—se, îndepărtîndu—se surîzînd.

Iar în urma ei prinse a sufla un vînticel care spulberă balonul în culorile curcubeului, şi pe jos rămaseră doar cîteva picături de apă tulbure.

La început, regele simţi un gol în inimă şi în creier ; dar, încetul cu încetul, revenindu—şi, încercă o mare uşurare ; era parcă mai tînăr, mai viu, semăna a cm. De—atunci, cînd vroia să vorbească despre ceva trist şi neînsemnat, exclama dispreţuitor :
—Ca pe timpul acelui *ceva care... !* Şi de aceea, povestea asta se numeşte :

Povestea regelui care voia ceva care...

VISUL UNUI REGE
La chimera di un re

A fost odată un rege foarte tînăr care ar fi vrut să trăiască aşa cum trăiau supuşii săi, în libertate, făcînd numai ce vrea şi cînd avea chef. De aceea, cum găsea un moment potrivit, fără să spună nimănui, nici măcar miniştrilor săi, îmbrăca o haină de vînătoare, îşi căuta arcul şi săgeţile şi o pornea să cutreiere prin mărăcinişuri şi prin păduri. Lua întotdeauna cu el doi slujitori de încredere, care îi aduceau la palat prada întotdeauna bogată.

Miniştrii erau mulţumiţi de acest rege care se ocupa prea puţin de treburile regatului său şi se gîndea mai curînd să—i aprovizioneze pe toţi cu vînat, cel puţin de două, de trei ori pe lună:
—Iepurii aceştia pentru Excelenţa voastră ! Acest cerb pentru Excelenţa sa ! Mistreţul ăsta...
—Vă mulţumim ! Vă mulţumim, maiestate ! Numai ministrul cel mai bătrîn, după ce mulţumea, nu uita niciodată să adauge :
—Oh, maiestatea voastră ar trebui mai bine să ne dăruiască o regină !
—Ajutaţi—mă s—o găsesc. Aş vrea să am cea mai frumoasă regină din lume.
—Poate prinţesa spaniolă.
—E puţin cam gheboasă ; nu ştiaţi ?
—Poate prinţesa Franţei.
—E cam şchioapă !
—Poate prinţesa Portugaliei.
—Se uită cruciş.
—Poate fata Marelui Turc.
—E prea grasă !
—Maiestate, ar trebui să comandăm o regină numai pentru dorinţele măriei—tale şi, din nefericire, nu se poate ! Pentru că n—avem cui.
—Cine ştie ! le răspundea regele rîzînd şi apoi schimba vorba.

Într—o zi, mergînd la vînătoare, se rătăcise într—o pădure deasă. Îi lăsase pe cei doi slujitori să păzească prada şi tot căutînd pe ici, pe colo, pe dincolo, nu mai găsea nici măcar drumul să se întoarcă lîngă ei.

Deodată auzi un Strigăt şi apoi nişte vaiete. Veni, dădu fuga şi văzu un bătrîn care căzuse într—o groapă şi, cerînd ajutor, continua să se tînguie : Aoleu ! Aoleu !

Fără să şovăie, regele coborî, îl ridică pe bătrîn şi—l scoase la drum.
—Te—ai lovit tare, tăicuţule ? îl întrebă.
—Din fericire, nu, fiul meu !
—Ştii, m—am rătăcit prin pădure şi nu găsesc poteca să ies la drumul cel bun.
—Ţi—o voi arăta—o eu. Ajută—mă pînă atunci să culeg cîteva ierburi. În doi treaba merge mai repede.
—Cu plăcere. Cine eşti ? Cum te numeşti ?
—Dar nu cumva eşti regele nostru ?
—Cine ţi—a spus ?
—Nimeni. Eu sînt numit Vrăjitorul Alb, pentru că am şi părul şi barba albe, iar culoarea lor nu se schimbă niciodată.

Regele îl privi cu oarecare teamă şi curiozitate.
—Citesc în gîndurile măriei—tale, spuse bătrînul. Măria—ta se teme c—aş putea să—i fac vreun rău. Să n—aibă teamă !

Şi—n vreme ce regele, uimit, îl ajuta să smulgă ierburile pe care acesta i le arăta, bătrînul reîncepu:
—Aş dori să—mi arăt recunoştinţa faţă de măria—ta. Îmi poţi cere orice şi vei fi imediat satisfăcut. Doreşte maiestatea—voastră coliere, inele, bijuterii rare şi preţioase, diademe pentru regina ?
—Deocamdată nu am soţie.
—Dar veţi avea în curînd.
—Poate!
—De ce vorbiţi astfel ?
—Pentru că aş dori o soţie care să înmănuncheze în făptura ei calităţile celor mai frumoase femei din

lume. Oare se poate aşa ceva ?
—E o mare îndrăzneală, dar se poate ! Doar că...
—Doar că...
—Trebuie să căutam, să adunăm ţoale aceste frumuseţi şi apoi să le altoim pe femeia ce va fi aleasă de măria—sa. Imediat ce va descoperi o frumuseţe pe placul său, măria—ta să mă cheme ; puterea vrăjii mele va face restul.
—Cum şi unde te voi găsi ?
—Va fi îndeajuns să mă chemaţi ridicînd braţele i Vrăjitorule Alb! Vrăjitoriile Alb ! Eu voi veni în goană la chemarea maiestăţii—voastre.
—Ai putea face să dispară o cocoaşă ?
—Cocoaşa prinţesei din Spania ? E—un fleac. Sau să lungesc puţin piciorul prinţesei şchioape a Franţei! Sau să îndrept ochiul prinţesei din Portugalia ? Sau s—o ajut să slăbească pe fata Marelui Turc. La porunca maiestăţii voastre... ! Pe aici e drumul.

Vrăjitorul dispăruse.

După opt zile, regele le spuse miniştrilor săi :
—Am de gînd să plec într—o călătorie, dar nimeni nu trebuie să ştie. Voi lipsi un an, o lună şi o zi. Dacă nu mă întorc...
—Drum bun, măria—ta, şi să te întorci cu bine ! Regele se travesti astfel încît să nu poată fi recunoscut, îşi luă mulţi bani şi, în timpul nopţii, ieşi din palat fără să—l fi zărit cineva.

Hoinărea prin ţară şi observa cu atenţie pe toate femeile, făcînd comparaţii şi simţîndu—se mereu nemulţumit. Voia să găsească cu orice preţ o frumuseţe desăvârşită : ochii cei mai frumoşi, nasul cel mai frumos, cel mai frumos păr, cele mai frumoase urechi, cele mai frumoase mîini şi cele mai frumoase picioare.

Iar cînd i se părea deja c—a făcut marea descoperire şi este pe punctul de a—l chema pe Vrăjitor, observa că s—a înşelat, şi începea din nou să caute, să compare ; aproape că nici nu mai spera să reuşească. Dar, într—o zi. iată că întîlneşte o ţărancă tînără cu pletele atît de blonde încît păreau fire subţiri de aur, ce—i formau în jurul capului un nimb strălucitor. Ridică braţele şi strigă din răsputeri :
—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitoriile Alb ! Vrăjitorul apăru :
—La porunca măriei—tale !
—Părul acesta pentru regina mea !
—Maiestatea voastră este servită !

Şi ţăranca începu să plîngă pentru că părul ei îşi pierduse reflexele aurii de mai înainte, devenind blond închis.
—Mă duc să—l pun deoparte, maiestate ! Între timp, măria—ta să caute !

Şi vrăjitorul dispăru, ţinînd în mînă părul de aur luat de la ţărancă.

Regele continuă să umble din oraş în oraş, din tîrguşor în tîrguşor, din sat în sat, căutînd o femeie cu nasul cel mai frumos din lume. Iar într—o zi întîlneşte o doamnă cu un nas perfect, nici mare, nici mic, nici gros, nici prea subţire, o minunăţie. O privea pe femeia care avea o înfăţişare plăcută, dar nu reuşea să vadă nimic altceva decît nasul ei, o adevărată perfecţiune. Regele ridică bravele şi strigă :
—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitorule Alb ! Vrăjitorul apăru :
—La porunca măriei—tale !
—Nasul acela ! O frumuseţe ! Demn de o adevărată regină !
—Maiestatea voastră este servită ! Doamna începu să strige :
—Vai, nasul meu ! Nasul meu !

Simţise că nasul îi este luat fără nici o durere, şi acum plîngea pipăindu—şi nasul scurt şi puţin cam lat care—l înlocuise.
—Mă duc să—l pun deoparte, maiestate ! Între timp, măria—ta să mai caute !

Vrăjitorul dispăru ţinînd în mînă nasul luat de la frumoasa doamnă.

Regele îşi continuă drumul din oraş în oraş, din tîrguşor în tîrguşor, din sat în sat.

Căuta de astă dată cea mai frumoasă pereche de ochi care—au strălucit vreodată pe chipul unei femei, voind să—i dea în dar viitoarei sale regine. Şi iată că, într—o zi, uluit, se dădu cîţiva paşi îndărăt văzînd doi ochi mari, negri, ce se îndreptau spre el şi parcă ar fi vrut să—l ardă cu fulgerul pupilelor. Femeia care purta pe chipul ei asemenea minunăţie ora o tînără vânzătoare de pîine, care—şi ţinea marfa în coşul

purtat în echilibru pe cap... Surîdea tuturor trecătorilor mîndră de rara frumuseţe a ochilor săi.

Regele se grăbi să ridice braţele şi strigă :

—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitoriile Alb !

—La porunca măriei—tale !

—Priveşte, ochii aceia...

—Maiestatea voastră este servilă ! În palma vrăjitorului, ochii sclipeau ca două nepreţuite diamante negre.

—Mă duc să—i păstrez, măria—ta ! Căutaţi mai departe.

Regele nu mai avea nici o îndoială : era sigur că va reuşi să—şi împlinească dorinţa ajutat de puterile miraculoase ale vrăjitorului. Ce mai trebuia să găsească ? Cele mai frumoase mîini şi cele mai frumoase picioruşe. Şi—apoi ardea de nerăbdare să vadă cum se vor altoi toate acestea pe făptura viitoarei sale regine. Oare pe care s—o aleagă dintre cele patru prinţese ce—i fuseseră numite de bătrînul ministru ? Şovăia încă între prinţesa Spaniei şi prinţesa Franţei.

Reîncepu să treacă din oraş în oraş, din tîrg în tîrg, din sat în sat, observa cu atenţie mîini şi picioare; cerceta şi nu ştia ce s—aleagă. Dar se încăpăţînase în hotărîrea sa ; voia să afle perfecţiunea absolută, cum reuşise s—o facă pentru păr, pentru nas şi pentru ochi.

Şi iată, într—o dimineaţă, se opreşte în apropierea unei cusătorese care lucra în faţa uşii. Fata avea mîini albe, micuţe, cu degetele fine, prelungi, parc—ar fi fost nişte minute de ceară. Regele o privi cîteva clipe vrăjit, apoi îşi ridică braţele şi strigă cît îl ţinu gura :

—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitorule Alb !

—La porunca măriei—tale !

—Manile acelea ! Ce mîini !

—Maiestatea—voastră este servită !

Cusătoreasa izbucni în plîns : nu—şi mai recunoştea mîinile şi schimbarea o îngrozise.

—Mă duc să le păstrez, măria—ta ! Căutaţi mai departe !

Trecuse deja un an. Regele era nerăbdător să revină la palat şi să—şi anunţe miniştrii :

—Veţi avea cea mai frumoasă regină din lume !

Şi iată, în sfîrşit !... I se părea că visează. în mijlocul unei mulţimi de gură—cască un bărbat cînta din fluier, iar o fată cu rochie scurtă şi cu picioarele goale dansa pe un covoraş vechi întins pe jos.

Avea două picioruşe atît de delicate, atît de micuţe, care săreau şi se învîrteau sprintene, de—abia atingeau pămîntul cu vîrful degetelor : *Fiu !... Fiu !...* Iar oamenii băteau din palme... Bravo ! Bravo !...

Uluit de atîta frumuseţe, regele ridică braţele şi strigă din răsputeri :

—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitorule Alb !

—La porunca măriei—tale !

—Picioruşele acelea... Ce păcat ! Se vor deforma de atîta dans !...

Dansatoarea se opri de parcă picioarele i s—ar fi îngreunat pe neaşteptate. Zadarnic bărbatul sufla mai puternic din fluier : *Fiu ! Fiu !*

Fata îşi pierduse sprinteneala, agilitatea şi începuse să plîngă şi să se tînguie disperată.

Regelui i se făcu milă : se strecură printre oameni şi—i dărui fetei o pungă cu bani de aur. Dar fata plînge a mereu, nu se liniştea şi striga printre suspine :

—Vai, picioruşele mele ! Picioruşele melc !

Regele nu mai avea de—acum ce să caute. Iar în dimineaţa în care se împlinea un an, o lună şi—o zi, miniştrii îl văzură întorcîndu—se. Nu s—au prea bucurat : se obişnuiseră de mult să se lipsească de regele lor. Iar acesta nu se putea hotărî :

—Prinţesa Spaniei ? Prinţesa Franţei ?

—Maiestatea—voastră, îi spuse bătrînul ministru, am să ascund într—un pumn o monedă spaniolă, iar în celălalt una franceză. Alegeţi. Moneda vă va arăta pe cine trebuie să luaţi în căsătorie.

—Bine : pumnul drept !

—Maiestate, vă veţi căsători cu prinţesa franceză. Dar cînd fata află că înainte de nuntă urma să se supună farmecelor vrăjitorului pentru a deveni cea mai frumoasă regină din lume, refuză cu indignare:

—Cine mă vrea, trebuie să mă ia aşa cum sînt ! Regele se adresă atunci prinţesei spaniole. Dar şi aceasta se simţi jignită de propunerea regelui şi refuză eu indignare :

—Cine mă vrea, trebuie să mă ia aşa cum sînt ! Nemulţumit de cele două refuzuri, regele se adresă

prinţesei Portugaliei. Sărmana fată era atît de necăjită că se uita cruciş încît consimţi pe dată, după ce află că va fi vindecată şi de acest defect.

După ce—i obţinu consimţământul, regele înălţă braţele şi chemă :

—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitoriile Alb !

—La porunca măriei—tale !

—Am găsit prinţesa. S—o transformam m cea mai frumoasă regină din lume.

—Plec şi mă întorc imediat !

Se întoarse in cîteva clipe cu o cutie în care se aflau părul de aur, ochii, nasul, mîinile şi picioruşele ce trebuiau altoite prinţesei. Regele hotărî să asiste la miraculoasa operaţie.

Prinţesa Portugaliei avea părul negru, creţ, care—i ajungea pînă la glezne şi—i scotea în evidenţă culoarea închisă a tenului. Într—o clipă, fără durere, pletele ei bogate căzură la pămînt, iar vrăjitorul îi înconjură fruntea cu cununa aprinsă a părului blond, care se lipi de ea ca şi cum i—ar fi aparţinut. Doar că distona puţin cu pielea ei smeadă.

Prinţesa avea ochi albaştri, limpezi, frumoşi chiar ducă unul dintre ei privea puţin cruciş. Cînd Vrăjitorul îi înlocui cu ochii negri ai fetei ce vindea pîine, regele avu impresia că sub fruntea prinţesei s—au deschis două găuri adînci, întunecate, de parcă bogăţia arzătoare a părului de aur ar fi stins strălucirea pupilelor.

Regele urmărea neliniştit fiecare operaţie.

Veni rândul nasului. Cînd năsucul scurt, puţin cîrn, fu înlocuit de splendidul nas al tinerei doamne, chipul prinţesei căpătă expresia unei măşti. Cu părul de aur, cu ochii negri şi cu nasul de o perfecţiune nobiliară, ea îşi pierdea astfel toate trăsăturile neregulate ale chipului său, fără să cîştige în frumuseţe, cum sperase regele. Şi tot astfel minutele delicate, albe şi picioruşele fragile şi svelte, ce păreau de fetiţă, au sporit distonanta, încît prinţesa semăna cu o păpuşă pe care meşteri nepricepuţi încercaseră s—o repare de bine de rău.

—Trebuie să mă obişnuiesc ! îşi spunea regele. Dar zilele treceau şi impresia neplăcută persista. Crezuse că va avea cea mai frumoasă regină din lume ! Va trebui să mă obişnuiesc ! se consola el.

Îşi dăduse deja cuvîntul de rege : de aceea, grăbi nunta şi—o aduse pe prinţesă la palat cu mare pompă şi cu serbări strălucitoare.

Dar fu şi mai rău cînd observă că regina îşi schimba dintr—o clipă în alta comportarea ca şi cum în făptura ei ar fi vieţuit cinci fiinţe diferite care—i porunceau să acţioneze şi să vorbească sub comanda lor!

Ba domina fata cu părui blond, ba aceea cu ochii negri, cea cu nasul frumos sau stăpîna mîinilor ; dar, mai mult decît celelalte, avea putere stăpîna picioruşelor.

Şi atunci să te ţii sărituri, piruete, rotiri prin cameră în vîrful picioarelor, de parc—ar fi fost un titirez viu ; iar cînd regele încerca să—i stăvilească mişcările, se simţea purtat şi el nebuneşte, pînă cînd regina se oprea gîfîind.

—Vrăjitorule Alb ! Vrăjitorule Alb !

—La porunca măriei—tale !

—Trebuie să stricăm totul şi s—o lăsăm pe regină să arate ca atunci cînd era prinţesă.

—Nu se poate, maiestatea—voastră !

—De ce ?

—Maiestatea voastră a vrut să obţină ceva ce se opune legilor naturii şi şi—a primit pedeapsa. Ar fi fost inutil să i—o spun mai înainte ; nu m—ar fi crezut.

—Adevărat! N—aş fi crezut.

—Fiecare fir de păr stă bine pe capul său ; fiecare pereche de ochi sub fruntea sa ; fiecare nas pe chipul său ; mîinile şi picioarele pe corpul pe care s—au născut! Maiestatea voastră a avut orgoliul şi capriciul de a se împotrivi naturii ! Văd însă că se căieşte...

În vremea asta, Vrăjitorul Alb deschidea şi închidea ochii, desena cu braţele semne largi prin aer, bolborosea cuvinte nedesluşite. Şi iat—o pe regină învîrtindu—se iute în vîrful picioarelor ca un titirez. Se învîrtea, se învârtea şi cîte ceva îşi lua zborul din fiinţa ei de parcă fusese smuls cu violenţă. Mai întîi părul blond... o flăcăruie ! Apoi ochii negri ca păcura... două fulgere ! Se învîrtea mereu, şi iată îşi iau zborul nasul, mîinile, picioarele ! Zvîrr !... Zvîrr !... Zvîrr ! Totul se transforma într—un abur ce se dizolva uşor în aer. Vrăjitorul Alb întinse un braţ şi o opri. Regina redevenise cea de mai înainte. Ochiul,

care privea puţin cruciş, în loc s—o urîţească, adăuga chipului ei un farmec deosebit.

Regele plîngea cuprins de o imensă bucurie.

—O, Vrăjitorule Alb !... Ar fi vrut să—i sărute mîinile. Totul n—a fost oare decît un vis ?

—Maiestate, unele lucruri reale sînt atît de ciudate încît par visuri.

Şi surîzînd, în timp ce se dizolva uşor, adăugă :

—Să nu credeţi, maiestate, că şi eu însumi am fost un vis ! De veţi mai avea nevoie...

Vocea îi slăbea şi ea pe măsură ce se depărta. Iar regele se simţea vindecat de orgolioasa sa dorinţă de a avea cea mai frumoasă regină din lume ; era fericit că găsise în prinţesa Portugaliei o soţie tandră şi iubitoare, demnă să fie iubită şi să domnească alături de el.

Şi nici n—a mai încercat să afle dacă tot ceea ce i se întîmplase fusese realitate sau vis...

Chibzuinţă de se—ndură
Tot te curăţă de zgură.

COADA VRĂJITĂ

La coda fatata

A fost odată un ţăran care avea cinci băieţi. La naşterea primului băiat, de bucurie, spuse :
—Ca să fie cu noroc să—l numim Pîine !

Cînd se născu al doilea, ţăranul stătu puţin pe gînduri, apoi spuse resemnai :
—Să fie într—un ceas bun : se va chema Vin ! Anul viitor veni pe lume al treilea băiat. Ţăranul îl privi şi pentru că băiatul era blond, zise :
—Pe—acesta îl vom numi Ulei, pentru că, iată, şi—a pus singur numele.

Al patrulea avea cîteva fire de păr roşu, iar tatăl, să se mai gîndească mult, spuse :
—Şi ăsta s—a născut cu nume. El va fi Oţet.

În ziua cînd se născu al cincilea fiu, tatăl rîzînd amar, exclamă :
—Asta—mi mai lipsea : *Semănîncăcupîine* ! Şi copilul primi acest nume.

Iar după cîţiva ani, cînd îi muri nevasta, sfâşiat de durere, bietul văduv, fără să—şi dea seama că stârneşte râsul lumii, se văita :
—Ce—or să facă de—acum fără de mamă Pîine, Vin, Ulei, Oţet şi *Semănîncăcupîine* ?

La început, el făcea de toate : curăţenie în casă, îi îmbrăca, îi spăla, îi pieptăna pe copii, dintre care cel mai mare de—abia împlinise doisprezece ani şi pregătea de mâncare, cheltuind banii puşi deoparte de nevastă—sa. Dar cînd se vor termina banii ? Cum o să—i lase singuri pe copii ca să se ducă la lucru? În cele din urmă veni şi ziua în care nu mai avu cum să le astîmpere foamea, şi—atunci, într—o dimineaţă, îi luă de mînă pe cei doi mai mici şi cu ceilalţi trei mergînd în faţa lui, se îndreptă spre munte şi—i urcă tocmai în vîrf. Copiii începură a se smiorcăi :
—Tată, mi—e foame ! Tată, mi—e foame !

În disperare, fără să ştie prea bine ce face, luă de pe jos cinci pietre negre, aproape rotunde, şi le împărţi copiilor:
—Ia, Pane ! Ia, Vin ! Ţine, Ulei ! Ţine, Oţet ! Ţine, *Semănîncăcupîine* !

Şi nu mică îi fu mirarea cînd văzu că băieţii muşcau, mestecau şi înghiţeau cu plăcere. Atunci se aplecă, mai luă o piatră şi muşcă şi el. Bucăţica pe care o sfărîma în dinţi, avea un gust ciudat, între dulceag şi acrişor. Devoră totul pînă la ultima firimitură.

Obosiţi de drum şi sătui de ceea ce mîncaseră, copiii se întinseseră pe jos, şi, cu o mînă pusă căpătîi, fură degrabă furaţi de somn.

Tatăl îşi aduse aminte c ă i adusese aici cu gînd rău — să—i părăsească lăsîndu—i să moară de foame, căci n—avea nici o posibilitate să—i întreţină. Acum însă, se gîndea să—şi facă provizii din acele pietre miraculoase, luînd acasă şi—apoi venind din cînd în cînd să mai ia. Şi pentru că n—avea la el nici un sac, îşi scoase cămaşa şi—o legă cu o sfoară la guler şi la mîneci, după care începu s—o umple, alegînd pietrele ce i se păreau mai potrivite.

Tocmai cînd se pregătea să strînga la gură sacul pe care şi—l făcuse, apăru pe neaşteptate un bătrîn cu barba albă pînă la genunchi, care se opri ameninţător în faţa lui :
—Cine ţi—a dat voie ?... Eu sînt aici stăpîn ! Varsă imediat sacul şi pune—ţi cămaşa !
—Fie—ţi milă de fiinţele astea !
—Milă ? Nu vezi că—s moarte, pietrificate ? încă nu ţi—ai dat seama ?

Nenorocitul părinte începu să—şi smulgă părul, să plîngă, să îngenuncheze în faţa copiilor vrînd să—i trezească, pentru că spera că bătrînul a vrut doar să—l sperie, spunîndu—i că s—au prefăcut în piatră. De aceea, îi chema îndurerat :
—Of, Piine al meu ! Of, Vinul meu ! Vai, Uleiul meu ! Vai, Oţetul meu ! Vai, *Semănîncăcupîine* al meu!

Bătrînul izbucni în rîs şi rîse, şi rîse ! îl apucă de mînă pe ţăran şi i—o strînse, zicînd :
—Îţi mulţumesc ! Îţi mulţumesc ! De cincizeci de ani n—am mai rîs şi tare mai suferam. Mulţumesc ! Mulţumesc încă o dată !

Şi rîdea, rîdea ţinîndu—se de burtă ; era atît de bucuros încît nici nu mai părea bătrînul de mai înainte. Ţăranul, un pic cam nedumerit, continua să se vaite :
—Of, Pîine al meu ! Of, Vinul meu !

Dar de cum pronunţa un nume, cel strigat înălţa capul şi răspundea :
—Iată—mă !

Bătrînul, care tot nu se săturase de rîs, îi spuse :
—Mulţumesc încă o dată ! Iată ţi—i voi reînvia pe toţi !
Dar ţăranul, chiar şi în toiul bucuriei de a—i avea din nou alături, vii şi fericiţi, pe fiii săi, fu cuprins de grijă ; i se strînse inima :
—Şi ce—am să le dau de mîncare ?
—Lasă pe mine, răspunse bătrînul. Nici nu ştii cît îţi sînt de recunoscător... închipuieşte—ţi ! Cincizeci de ani să nu poţi rîde măcar o singură dată ! A fost blestemul unui vrăjitor, duşmanul meu ! Dă—mi voie să rîd, dă—mi voie să mai rîd !
Se puseră pe rîs şi Vin, apoi Pîine şi ceilalţi, fără să ştie de ce ; începu să ridă şi ţăranul, deşi nici el nu ştia de ce ; şi cu toţii hohoteau şi dădeau din picioare, încît părea că n—au s—o mai sfîrşească !
Bătrînul spuse :
—Aşteaptă—mă aici ; mă întorc imediat ! şi dispăru. Tatăl şi fiii se priviră cu uimire. Dar mai mult decît toţi era uimit ţăranul, care de—abia acum înţelesese cu cine are de—a face. Bătrînul reapăru numaidecît. Ţinea în mînă o frumoasă coadă de cal murg, ce părea vie.
Se arcuia, bătea în dreapta şi—n stîngă ca pentru a alunga muştele plictisitoare şi, fără ca bătrînul să—i imprime vreo mişcare, atîrna bălăbănindu—se încoace şi încolo.
—Acesta este darul meu. Cînd vei avea nevoie de pîine, nu trebuie decît s—o pui pe spatele fiului tău Pîine. Apoi îl vei trimite la brutar, unde va spune : .„Barbă Albă doreşte zece, douăzeci, treizeci de pîini!" I le vor da fără vorbă... Ai să ai nevoie de vin ? Vei agăţa coada de spinarea fiului tău Vin. Apoi îl vei trimite la negustorii de vin, unde va spune : „Barbă Albă doreşte două, trei, patru butoiaşe cu vin !" I le vor da fără vorbă... Şi aşa mai departe.
—Dar banii ?
—Banii îi vei cîştiga prin munca ta. Pentru a trăi fiii tăi şi cu tine veţi avea ce vă trebuie : piine, ulei, vin, oţet şi tot ceea ce se mănîncă cu pîine. Restul te priveşte : te vei apuca iarăşi să sapi, să semeni, să pliveşti, să treieri; iar pe fiii tăi trebuie să—i înveţi un meşteşug. Iar atunci cînd coada nu va mai sta atîrnată de spatele nici unuia dintre ei, înseamnă că şi—a pierdut darul, şi asta, ţine bine minte, din pricina voastră. Hi; hi, hi ! Auzi, Pîine şi Vin !... Şi bătrînul se puse din nou pe rîs repetînd numele băieţilor ţăranului. Dar şi pe aceştia îi apucă rîsul, şi săreau, şi dădeau din picioare, trecîndu—şi din mînă în mînă coada cea frumoasă, care se mişca asemenea unei vietăţi.
Puţin cîte puţin, trupul bătrînului se pierdea, deveni un fel de ceaţă albicioasă şi dispărea în aer.
Ţăranul îi luă de mînă pe cei doi copii mai mici şi cu ceilalţi trei în faţă, coborî la vale. Pîine conducea coloana şi purta ca pe un steag coada de cal ce se arcuia, se bălăbănea încoace şi încolo, şi iarăşi se arcuia cei patru fraţi cîntau în timpul marşului şi băteau cadenţa din palme..
Ţăranul hotărî să încerce imediat puterea cozii, pentru că se temea ca nu cumva, Vrăjitorul să—şi fi bătut joc de el. Strigă :
—Pîine, vino încoace... Întoarce—te! şi—i agăţă coada de spate.
Coada începu să se mişte de parcă făcea parte din trupul băiatului.
—Du—te la brutarul de alături şi spune—i... aşa şi aşa... Dă—mi douăzeci de chifle abia scoase din cuptor.
Pîine ieşi din casă mîndru de ciudata lui podoabă. Lumea — femei, bărbaţi, copii — îl urmau încîntaţi şi veselindu—se.
—Pîine ! Pîine !... Oh, da' de cînd ai devenit căluţ ? Unul chiar se apropie de el, se prinse cu amîndouă mimile de coadă şi trase zdravăn, crezînd că io va smulge ; dar fu îmbrîncit şi aruncat cît colo cît era de lung.
Pîine intră în brutărie şi spuse :
—Barbă Albă doreşte douăzeci de chifle abia scoase din cuptor.
Brutarul, parcă temîndu—se, se grăbi să—i dea cele douăzeci de chifle cerute. Pîine se întoarse acasă, urmat de o mulţime de lume care striga :
—Pîine ! Pîine ! Dar de cînd te—ai făcut căluţ ? Pîine intră pe uşă şi—şi întoarse batjocoritor spatele Coada ia—o de unde nu—i !
Pe urmă veni rîndul celui de—al doilea frate.
—Vin ! Vino—ncoace !... Întoarce—ţi spatele.
Şi tatăl îi agăţă de spate coada care începu să se mişte ca şi cum făcea parte din trupul băiatului.

—Du—te la negustorul de vinuri din apropiere şi spune—i... aşa şi aşa... Dă—mi un butoiaş clin vinul cel mai bun.

Vin ieşi din casă împopoţonat şi el ca podoaba ciudată. Lumea — bărbaţi, femei, copii — îl urma uimită şi veselă şi—i striga :

—Vin, Vin ! Dar de cînd te—ai prefăcut în căluţ ? Dar nici unul nu mai îndrăzni să—l apuce dc coadă ca să vadă dacă se smulge.

Băiatul intră la negustorul de vinuri şi—i spuse :

—Barbă Albă doreşte un butoiaş de vin din cel mai bun pe care—l aveţi.

Negustorul, aproape înfricoşat, se grăbi să i—l trimită chiar acasă cu un băiat.

Mulţimea veselă îi striga în urmă :

—Vin ! Vin ! Dar de cînd te—ai făcut căluţ ?

Vin intră pe uşă şi—şi întoarse batjocoritor spatele. Coada ia—o de unde nu—i !

Distracţia cea mare începu atunci cînd lumea îl văzu pînă şi pe grăsunul de *Semănîncăcupîine* plecînd împleticindu—se pe drum ; părea că nu poate să—şi care coada. Şi toţi îi strigau veseli în urmă:

—Bravo, *Semănîncăcupîine* ! Şi tu te—ai făcut căluţ ? Băieţelul se opri la o băcănie şi spuse :

—Barbă Albă doreşte *talam* de toate felurile, *ciupelci,* de toate cam pentru zece persoane !

Băcanul, cuprins parcă de teamă, îi aduse în mare grabă salamuri de toate felurile, îi tăie bucăţi mari de brînză, îi împacheta cîteva linguri bune de ciuperci şi ceva murături şi i le dădu.

Mulţimea veselă încă—i mai striga :

—Bravo, *Semănîncăcupîine* !... Te—ai făcut şi tu căluţ ?

Dar odată ajuns acasă, intră pe uşă şi—şi întoarse batjocoritor spatele. Coada nu mai era.

Băieţii creşteau sănătoşi şi voinici, bine hrăniţi cum erau. Pîine devenise un flăcăiandru frumos, dar cam leneş, apatic. I se cam făcuse lehamite să meargă pînă la bi alai cu coada lipită de spate. Aceeaşi plictiseală începură s—o simtă şi Vin şi mai ales Ulei, căruia i se spunea de—acum ”blondul cel frumuşel". Tatăl îi ruga în fiece dimineaţă cînd pleca la lucru :

Băieţi, apucaţi—vă de o meserie. Belşugul ce ni—l aduce coada asta se va sfîrşi într—o bună zi!

Lui Pîine puţin îi păsa; Vin şi Ulei ridicau din umeri, rîzînd ; de dimineaţă pînă seara tăiau frunză la ciini. Pentru a se aproviziona, aşteptau să se întoarcă tatăl de la cîmp, pentru că doar el putea lipi şi dezlipi coada de pe spate ; de cîtcva ori chiar se întîmplase să găsească deja închise băcăniile care le furnizau alimente pe degeaba.

Numai Oţel şi *Semănîncăcupîine* se distrau de minune cînd erau cu coada lipită de spate, şi nu se supărau niciodată cînd mulţimea îi urma veselă şi le striga cind unuia cînd altuia :

—Oţet !... *Semănîncăcupîine* !... Şi tu te—ai făcut căluţ ?

Erau mîndri că puteau să atragă atîta lume în jurul lor şi să—şi bată joc arătînd spatele după ce li se lua coada.

Dar nu trecea nici o zi în care tatăl să nu le repete, mai ales celor trei băieţi mai mari :

—Băieţi, apucaţi—vă să învăţaţi o meserie. într—o zi sau alta se sfîrşeşte cu belşugul dat de coadă. Iar eu am îmbătrînit muncind ! Mă cam lasă puterile !

Lui Pîine puţin îi păsa. Vin şi Ulei ridicau din umeri şi continuau să trîndăvească de dimineaţă pînă seara. Şi veni şi ziua în care coada de—abia se mai lipi de spatele lui Pîine. Era semn rău. Pîine, tulburat de acest lucru, spuse :

—Tată, eu vreau să merg la cîmp cu tine : e cea mai frumoasă meserie: să ari, să semeni, să sapi, să treieri, să seceri... Vreau să cîştig eu pîinea pentru noi toţi, dar nu cu ajutorul cozii.

—Fii binecuvîntat, copilul meu !

Veni rîndul lui Vin : coada de—abia îi mai stătea pe şale. Era semn rău şi asta îl tulbură. Zise :

—Tată, vreau să fac meseria ce se potriveşte numelui meu. E o meserie uşoară : dintr—un butoiaş de vin se pot face două, ba chiar două şi jumătate !

—Bagă de scamă, fiule ! Cine păcăleşte, va fi păcălit !

Acuma pînă şi Oţet se cam ruşina să iasă din casă cu coada pe spinare, pentru a face aprovizionarea. în schimb, *Semănîncăcupîine*, nu. El era încă un băieţel şi cînd îşi simţea coada lipită pe spinare parcă îi venea a crede că este chiar un căluţ ; atunci cînd băieţii alergau după el, o apuca pe calea cea mai ocolită pentru a ajunge la negustorul de salamuri şi îşi încovoia coada, o făcea să—i salte de o parte şi de alta, o lăsa să atîrne, o făcea să se zbîrlească întocmai ca un căluţ sprinten. Stîrnea urlete şi fluierături printre

ştrengarii veseli :
—Hei, *Semănîncăcupîine!* Eşti măgăruş sau căluţ ? Ia să vedem, nechezi sau ragi ?
Iar *Semănîncăcupîine*, dînd din coadă, le răspundea :
—Eu sînt căluţul, voi sînteţi măgarii ! Hai, daţi—i drumul la răgete !
Se întorcea acasă triumfător, încărcat cu toate bunătăţile din lume ; apoi se arăta din nou la uşă, întorcîndu—şi spatele şi ia coada de unde nu—i !
După cîtva timp, tatăl îmbătrînit de prea multă muncă, îi chemă pe cei cinci fii ai săi şi le spuse :
—Trebuie să mergem să—i mulţumim binefăcătorului nostru şi să i dăm coada înapoi.
Şi într—o dimineaţă, putu fi văzută o mică procesiune, cu Pîine în frunte, ducînd ca pe un steag minunata coadă de cal, iar bătrînul lată mergea în urma copiilor săi ce puteau de—acum să—şi cîştige singuri traiul cu propriile lor meserii. Coada parcă era vie; nu se astîmpăra deloc şi se zgîlţîia în mîinile lui. Pîine care se chinuia s—o ţină locului.
Se adunase o mulţime de lume, mai ales copii :
—Unde vă duceţi ? Putem să venim şi noi cu voi ?
Acum că nu vă mai trebuie, duceţi coada la cimitir ? Iar cei mai îndrăzneţi cîntau în spatele cortegiului, ba chiar se prefăceau că jelesc :

— Frumoasă şi nemaivăzută coadă,
Fără sicriu eşti dusă la groapă !
Fără sicriu eşti dusă la groapă !
Frumoasă si nemaivăzută coadă !

Într—o clipă, coada zbură din mîinile lui Pîine şi începu să—i biciuiască peste spate, peste fată, peste tot pe obraznicii aceia, punîndu—i pe fugă cu mic cu mare. Şi după ce isprăvi însă, ia—o de unde nu—i; iar cînd tatăl şi fiii voiră să—i mulţumească bătrînului cu barbă albă, căutară ici, căutară dincolo, dar nu reuşiră să găsească nici măcar o urmă în vălmăşagul de plante din pădure.
Mulţimea, jos în sat, nu—l mai slăbi cu întrebările pe ţăran :
—Cumetre, cum a fost cu coada ?
Iar ţăranul le povestea de—a fir a păr istoria, sfîrşind de fiecare dată cu : „Bine faci, bine găseşti, chiar fără să ştii !”
Lumea îl asculta, dar nu credea : ”Cine ştie cum o fi fost cu adevărat ?"
Vor mai fi şi astăzi dintre aceia care auzind povestea cozii, s—or mira neîncrezători :
—Cine ştie cum o fi fost cu adevărat ?!

De—aţi văzut sau n—aţi văzut,
De—aţi crezut sau n—aţi crezut,
Povestea mea—i nouă şi veche,
Dar oricum nu—i floare la ureche !

ZÎNA ZĂPEZII

Fata Neve

A fost odată un rege care avea un singur fiu pe care îi creştea, cum se spune, în puf.

Cît timp a fost copil, prinţul s—a supus de voie de nevoie tuturor precauţiilor excesive luate de părintele său ca să nu se îmbolnăvească ; dar după ce deveni un *băietan* frumuşel, începu să se cam sature.

Aşa că acum deschidea larg ferestrele apartamentului său ; cobora în grădină cu capul descoperit sub soarele amiezii ; e rupea la fugă pe alei, sărind, tropăind, imitînd nechezatul calului, lătratul cîinelui sau urletul lupului, cînd i se spuse că lupii urlă astfel.

Aşa că iată—i pe servitorii săi grăbindu—se să închide ferestrele. Şi iată încercînd să—i pună cu forţa o beretă sau o pălărie pe cap ca să—l apere de soare, sau alergînd după el, ginind de—a lungul aleilor, prinzîndu—l de braţ şi strigîndu—i :

—Dar, luminate prinţ! Ce va spune maiestatea—sa ?

Dar maiestatea sa nu mai spunea nimic. Prinţul devenise un tinerel frumos, înalt şi voinic. Îi plăcea să călărească, să meargă la vînătoare, să se distreze alături de tinerii de vîrsta lui.

Însă într—o zi, la vînătoare, dispăru. Curtenii din suita sa îl căutată zadarnic şi trebuiră să se întoarcă la palat aducînd trista veste.

Regele, înnebunit de durere, poruncise deja să i se înşeueze calul, cînd prinţul reveni teafăr la palat de unul singur.

—Ce s—a întâmplat, prinţe ?

—Nimic, maiestate.

N—a mai vrut să spună altceva. Dar avea o expresie ciudată.

Regele, care trăia urmărit în permanentă de spaima de a—l pierde, nu se putea mulţumi cu acest răspuns.

—Nimic ? Cu privirea asta ?

—Nimic rău, maiestate. Am văzut cea mai frumoasă făptură din lume... Doar că spune : „Să mă priveşti da, se poate, dar să mă atingi, nu !" Şi dacă va fi să mă însor, numai cu ea mă voi însura.

—Cine e ? Unde se află ?

—Nu ştiu. Are trupul alb ca zăpada ; şi—ţi dă o senzaţie de răcoare ce te desfată.

—Prinţe, ai adormit în mijlocul pădurii şi ai visat

—Maiestate, aveam ochii larg deschişi. Vreau să mă întorc s—o revăd.

Şi într—adevăr, a doua zi, după ce regele îi poruncise şi apoi îl implorase să nu plece, prinţul voi să se întoarcă singur în locul în care îi apăruse alba făptură, care şi în somn venise să—i repete : „Să mă priveşti, da, se poate, dar să mă atingi, nu !"

Ce însemna asta ? Trebuia să afle.

Regele hotărîse să—şi urmărească feciorul pe furiş. I se părea absurd ceea ce îi povestise acesta. Poate era vorba de vreun descîntec, care avea să—i poarte ghinion, înainte se temuse de aer, de soare, de mişcare ; şi acum, cînd îl vedea cum crescuse frumos şi puternic, se temea mereu de vreo nenorocire... îşi reproşa adesea :

—Ah ! Dar îi cobesc a rău !

Totuşi, spaima de o nenorocire neaşteptată nu—l părăsea în ciuda hotărîrii sale. Se simţea deja bătrîn, nu voia să şi mai ia altă soţie ca să aibă un alt urmaş.

De aceea, dimineaţa, imediat ce prinţul ieşi pe poarta palatului, regele, travestit în ţăran, îl urmări mergînd la cîţiva paşi în urma sa ca să nu—l piardă din vedere.

La un moment dat, văzu un sărman măgar prăbuşit sub greutatea încărcăturii:

—Fă—ţi pomană, cumetre, şi ajută—mă ! Tu, de cap, eu de coadă !

Putea să—l lase pe bătrînul ţăran în nevoie ?

Şi : — Hei ! Sus ! Hei ! Sus ! — el de cap şi celălalt de coadă, pînă ce sărmanul măgar se ridică pe cele patru picioare.

Dar, cînd regele îl căută din ochi pe prinţ, nu—l mai văzu nici aproape, nici mai departe.

Rătăci pe iei, rătăci pe dincolo, se afundă în pădurea în care dispăruse prinţul cu o zi mai înainte, îl căută din nou, strigă cu voce tare : Prinţe ! Prinţe ! Nevăzîndu—l şi neprimind nici un răspuns, se

întoarse din drum şi se îndreptă spre casă, hoţărît ca data viitoare să—i calce strîns pe urme şi să nu—l piardă din ochi.

Dar înainte de—a ajunge la palat, iată şi prinţul.

Regelui îi crescu inima : uitînd de hainele ţărăneşti care—l făceau de nerecunoscut, dădu să—şi îmbrăţişeze fiul. Văzîndu—se respins cu dispreţ, se gîndi să se distreze pe seama prinţului.

Şi, prefăcîndu—şi vocea, spuse :

Frumoasa făptură albă, proaspătă ca adierea
Într—o zi pleca—va, şi—ţi va lăsa durerea...

—O cunoşti şi dumneata ? exclamă prinţul uimit.
—Priveşte, dar nu atinge, asta—i momeala. Priveşte, dar nu atinge şi... totul dispare !
—Nu, moşneag răutăcios ! Şi se pregăti să—l lovească. Prinţe !

Îl recunoscu pe rege după strigăt şi i se aruncă în genunchi, cerînd iertare.

—Oh ! Maiestate !... Mi—a spus : „Trebuie să plec departe, spre munţii cei înalţi". Vreau să merg s—o regăsesc acolo sus.
—La ce va folosi ? Nu va puica deveni niciodată regina ta! Priveşte—mă, dar nu mă atinge! Cum se poate aşa ceva ?
—Îmi ajunge doar s—o văd. Dac—ar vedea—o şi maiestatea sa mi—ar da dreptate.

Regele se gîndi :

—Asta ori e vrajă ori e nebunie.

Cel mai bătrîn dintre miniştri propuse :

—Trebuie întrebată vrăjitoarea Pitică. Vrăjitoarea Pitică locuia într—o peşteră, la mijlocul unui munte înconjurat de păduri. Trebuia să—l înconjori de trei ori strigînd cu voce tare : ”Vrăjitoare bună, vrăjitoare frumoasă !" La cel de—al treilea tur se ivea intrarea peşterii şi puteai intra la vrăjitoare.

Şi iată—l pe rege, făcînd prima dată înconjurul pădurii !

—Vrăjitoare bună. vrăjitoare frumoasă !

Era obosit, simţea că nu mai poate ; începu totuşi cel de—al doilea înconjur :

—Vrăjitoare bună ! Vrăjitoare frumoasă !

La al treilea tur, regele abia reuşi să se Urască şi era aproape epuizat cînd, în lac să strige : Vrăjitoare bună ! Vrăjitoare frumoasă !, îi scăpă : Vrăjitoare Pitică ! Vrăjitoare Pitică !

Şi trebui să se înapoieze fără să fi găsit intrarea în grotă între timp, prinţul se pregătea să plece spre munţii înalţi unde se refugiase făptura albă şi rece ca zăpada. Regele, disperat, nu ştia cum să—l împiedice. Cel mai bătrîn dintre miniştri sugeră din nou :

—Trebuie consultată vrăjitoarea Pitică !

Regele îşi reîncepu drumul în jurul pădurii strigînd cu voce tare ca mai înainte. În fine, ajunse la ultimul pas i era sfîrşit şi trebui să facă o mare sforţare ca să nu strige şi de astă dată : Vrăjitoare Pitică! Vrăjitoare Pitică !

Intrarea în grotă se deschide şi regele putu păşi prin tunelul ai cărui pereţi străluceau de—ţi luau ochii, fără să fie însă luminaţi de lămpi sau de lumînări.

Vrăjitoarea Pitică stătea la masă.

—Bun venit, maiestate ! Aşezaţi—vă, maiestate ! Mîncaţi şi beţi, maiestate ! Apoi vom vorbi despre fiul înălţimii tale, prinţul.

Regele era uimit că vrăjitoarea Pitică ştia deja motivul vizitei sale.

Dacă—i priveai chipul, vrăjitoarea Pitică părea o bătrînică, dar trupul ei era ca al unei fetiţe de şase ani.

Regele repeta mereu : „Mulţumesc ! şi privea cu gura căscată masa întinsă. Farfurii de aur, pahare de aur, sticle de aur, tacîmuri de aur Patru fetişcane rupte din soare aduceau la masă bucatele, mutau de colo colo farfuriile şi tarîmurile.

Vrăjitoarea Pitică înghiţea totul cu lăcomie şi bea vin aproape la fiecare înghiţitură.

—Mîncaţi, maiestate ! Beţi, maiestate ! Vom vorbi apoi despre fiul înălţimii tale, prinţul!

Şi reîncepea să înfulece ca şi cum ar fi luat de—abia primele înghiţituri. În cele din urmă :

—Mîncaţi şi dormiţi, dormiţi şi mîncaţi; e cel mai bun lucru care se poate face. Mîine vom vorbi despre

fiul înălţimii tale.
—Să vorbim acum, vrăjitoare frumoasă !
—Să mîncăm şi să dormim, să dormim şi să mîncăm! e lucrul cel mai bun pe care—l putem face ! Mîine... mîine...

Nu mai apucă să termine. Adormise pe scaun. Cele patru tinere o duseră pe braţe în pat.

Se simţi încet, încet, toropit de somn şi el, iar a doua zi diminuată se trezi într—o cameră frumoasa, pe un pat cît se poate de moale.
—Să vorbim despre prinţ, vrăjitoare bună !
—Oh, maiestate ! Ce inel minunat aveţi în deget!
—Iată, e pentru dumneata ! Să vorbim despre prinţ... !
—Mulţumesc ! Oh, maiestate ! Ce superbă centură purtaţi !
—Iată, e pentru dumneata... Dar să vorbim despre prinţ...

Şi ca printr—o minune, regele, puţin plictisit, nu adăugase : Vrăjitoare Pitică ! îşi muşcă limbai

Vrăjitoarea îşi puse inelul în deget, îşi atîrnă colierul de gît, se încinse cu centura şi începu să mijească ochii, să caşte şi să se întindă, mormăind cuvinte necunoscute. Regele aşteptă puţin înainte de a insista ;
—Să vorbim despre prinţ, vrăjitoare frumoasă ! Să vorbim despre prinţ, vrăjitoare bună !
—Maiestate... deja... mă întorc

Îşi întinse braţele şi picioarele, începu din nou să caşte şi deschise ochii :

—Zîna Zăpezii l—a chemat,
Zîna Zăpezii l—a descîntat,
Ca să ieşim din acest joc
Ne trebuie Zîna—de—Foc.

Regele îşi puse mîinile în cap, plîngînd :
—Ah, sărmane prinţ! Şi ce să fac ?
—Acum Zîna Zăpezii e foarte departe, pe culmile munţilor. Am să—i dau prinţului cîteva picături de uitare — de—aici — şi pentru Cîteva luni nu—şi va mai aminti de Zîna Zăpezii. Între timp vom alerga la Zîna—de—Foc, care, trăieşte în palatul ei subteran.
—Ah, sărmane prinţ ! Şi cum să fac ?
—El e gata să plece. Spuneţi—i...

Şi vrăjitoarea Pitică îi explică amănunţit ce trebuie să facă.
—Aşadar prinţe, sînteţi hotărît ?
—Cît se poate de hotărît, maiestate.
—Şi nici nu vă pasă dacă nu mă veţi mai găsi în viaţă la înapoiere ?
—De ce vorbiţi aşa, maiestate ?
—Să bem, pînă una alta, în sănătatea măriei talc.
—Cum să nu, maiestate ! Prinţul goli paharul.

Picăturile de uitare îşi făcură imediat efectul.

Prinţul, care se grăbea să plece la drum, începu să se învîrtă prin camere, fredonînd, cu mîinile la spate, privind în jur ca şi cum ar fi căutat ceva ce pierduse. Privea pc fereastră în grădina palatului... totul verde, totul înflorit... şi întreba :
—Maiestate, a sosit Primăvara ? Şi cînd va pleca ?
—Peste trei luni, băiete.
—Şi apoi va veni vara, nu—i aşa ?... Şi cînd va pleca ?
—După alte trei luni, prinţe ! Dar de ce ?
—Prea multe flori Primăvara ; prea cald e Vara. Şi reîncepea să privească de jur împrejur căutînd ceva ce rătăcise; nu ştia nici el ce caută... Regele, pe de o parte, era mulţumit; pe de alta, uitarea aceasta îi făcea milă.

Cel mai bătrîn dintre miniştri, îi spuse regelui :
—Maiestate, dacă am profita de răstimpul acesta de linişte pentru a—l însura ? Fiica regelui Spaniei este foarte frumoasă, aşa se spune, şi e la vârsta măritişului. Să—i trimitem în călătorie, acolo, la curte ; va fi

pentru el o schimbare.

În ziua în care regele îi făcu propunerea, prinţul răspunse indiferent :

—Să mergem să vedem frumuseţea asta rară ! Plecă însoţit de bătrînul ministru cu o mare escortă si cu multe daruri bogate pentru familia regală.

Dar cînd regele Spaniei spuse prinţului :

—Iat—o şi pe fata mea ! prinţul o privi o clipă din cap pînă—n picioare şi, întorcîndu—sc către bătrînul minisiru, exclamă :

—Asta—i faimoasa frumuseţe ? Pare o spălătoreasă ! Imaginaţi—vă ce—a urmat ! Prinţesa leşină ; regele voia să—l arunce pe scări pe impertinentul prinţ şi, fără iscusinţa bătrînului ministru, care declară că prinţul înnebunise pe neaşteptate, s—ar fi pornit război.

—Ah, prinţe, prinţe ! Cum de v—a trecut prin minte.. Am spus ceea ce mi—aţi şoptit.

—Eu ? Ah, prinţe !?

—Dumneavoastră sau un altul, nu ştiu mi s—a şoptit la ureche . „Asta—i faimoasa frumuseţe ? Păi i—o spălătoreasă !" Poate că nu—i adevărat... !

—Eu ? Eu ? Prinţe !

Bătrînul ministru nu reuşea să—şi vină în fire. Regele înţelese foarte bine cine şoptise la urechea prinţului cuvintele acelea urîte : Zîna Zăpezii, bineînţeles.

Ah ! Aşadar vraja nu—şi pierduse puterea ! Într—adevăr, din cînd în cînd, prinţul întrebă :

—A sosit Toamna, maiestate ?

—De ce, prinţe ?

—Nimic ! Mai apoi va veni iarna, o adevărat, maiestate ?

—De ce, prinţe ?

—Nu ştiu; mi sc parc că iarna îmi va aduce o mare bucurie.

Regele se tulbură foarte tare auzindu—l cum vorbește.

—Dar iarna, prinţe, e cel mai urît anotimp al anului. Nu mai pierdu nici o clipă. Se întoarse la vrăjitoarea Pitică.

—Vrăjitoare bună! Vrăjitoare frumoasă ! Picăturile de uitare şi—au pierdut puterea !

—Aşezaţi—vă, maiestate ! Mîncaţi şi beţi. Apoi vom vorbi despre fiul maiestăţii sale ! Ce frumoasă brăţară aveţi la nună !

—Iat—o, e pentru dumneata, vrăjitoare bună !

—Mulţumesc. Şi catarama aceea cu două stele din diamante ?

—Şi aceasta e pentru dumneata... vrăjitoare frumoasă ! Dar să vorbim despre prinţ.

—Mulţumesc. Ce frumos smarald aveţi în deget!

— E al dumitale, vrăjitoare bună, vrăjitoare frumoasă... Dar să...

—Plec şi mă întorc !

Închise ochii, căscă, întinse braţele bolborosind cuvinte necunoscute şi adormi ca şi data trecută.

Rămase aşa doar cîteva clipe. Cînd se trezi părea foarte obosită.

—Am fost foarte departe, de dragul măriei—tale. La marii mei învăţători. Zîna Zăpezii va sosi în curînd. Trebuie să alergăm la Zîna—de—Foc, duşmanca sa cea mai puternică. Vă însoţesc. Veniţi cu mine.

Vrăjitoarea Pitică mergea ca vîntul; parcă nici nu atingea pămîntul cu picioarele. Regele abia o putea urma

Ce n—ar fi făcut bietul părinte pentru a—şi salva fiul ?

—Vă previn, maiestate : trebuie să vorbim despre Zina Zăpezii fără a—i pomeni numele. Şi acum, să ne scufundăm sub pămînt...

La început, întuneric beznă. Nu vedeai unde să pui piciorul. Apoi o lumină slabă, care crescu pînă la strălucirea lunii pline; şi apoi... Pereţii, bolţile lungului coridor ardeau ca de foc şi, în fund, treptele scării care duceau în jos, în apartamente, păreau de flăcări vii, dar erau mai tari ca marmura.

Regele, care la început se temuse să nu se facă scrum, văzu că acele flăcări teribile erau inofensive şi înainta cu inima liniştită pînă în salonul cel larg.

Zîna—de—Foc părea limba jucăuşă a unei splendide flăcări cu capul său nespus de frumos de femeie în jurul căruia se unduia părul lung de aur ca o aureolă neliniştită.

—Zînă—de—Foc ! Zînă—de—Foc ! Numai dumneata poţi să—mi salvezi feciorul !

—Ce—l ameninţă ?

—Un pericol fără nume... dar sigur! spuse vrăjitoarea Pitică.
—De la un bărbat sau de la o femeie ?
—Cine poate să ştie ? răspunse regele. „Să mă priveşti, da, spune, dar să mă atingi, nu !".

Trupul de flacără al Zînei—de—Foc se răsuci, se întunecă, aureola de aur încetă să vibreze şi, în faţa regelui, apăru o bătrînică îmbrăcată într—o haină umilă) cenuşie, cu părul alb strîns în jurul tîmplelor, cu privirea senină şi gura surîzătoare.

Ieşind pe uşa deschisă, Zîna—de—Foc îi spuse regelui i
—Maiestate, apucaţi—vă strîns de poala veşmîntului meu. Trebuie să zburăm două zile şi două nopţi ca să ajungem la timp. Iar tu, vrăjitoare Pitică, nu vei mai veni cu noi ! Adio !

Regele se simţi purtat uşor ca o pană. Zboară ! Zboară ! Zboară ! Două zile şi două nopţi !
—Vai mie ! suspină zîna. Poate ajungem prea tîrziu. Prin aer se învîrtejeau fulgi mici şi ciudaţi de zăpadă.

Regele se păzi cu grijă să rostească numele celeilalte zîne !

În timp ce urca treptele palatului regal, Zîna—de—Foc se transformase într—o preafrumoasă tînără, bogat îmbrăcată şi împodobită cu bijuterii scumpe.
—Prinţe ! Prinţe ! spuse regele. Iată frumuseţea în persoană !

Prinţul stătea la fereastră. Privea, extaziat, micii fulgi de zăpadă care zburau prin aer ; iar departe, departe, printre nourii roz zărea umbra albă şi transparentă a Aceleia care revenise în mintea şi în inima lui şi pe care o crezuse pierdută pentru totdeauna.
—Prinţe ! Prinţe !... Iată frumuseţea în persoană !.
—Asta—i frumuseţea în persoană ? Îmi pare o spălătoreasă !

Şi se întoarse sorbind din ochi fulgii de zăpadă care acum se învolburau mai deşi prin aer, şi umbra albă şi transparentă care se apropia, purtată uşor de vînt.

Zîna—de—Foc dispăruse. Regele, pe jumătate nebun de durere plîngea într—un colţ al camerei.
—Iat—o ! Iat—o !

Prinţul înţelese atunci că viaţa sa se topea, se pierdea în divina fantasmă albă : „Să mă priveşti, da, dar să nu mă atingi !"

Păreau cuvinte de ameninţare, de condamnare şi fuseră pentru el dulcea momeală a unui vis frumos.

Totuşi, în dimineaţa următoare, cînd îi găsiră trupul neînsufleţit sub un strat subţire de zăpadă — şi părea ca doarme — bătrînul ministru spuse :
—Zîmbeşte încă visului său !

Poveste de zăpadă, poveste de foc,
Dacă v—a plăcut, făceţi—i loc.
Poveste de foc, poveste de zăpadă.
Cine—o înţelege o ţine dragă.

LICURICIUL

Luccioletta

A fost odată o fetiţă orfană de tată şi de mamă, care trăia în casa bunicilor, nişte bătrîni foarte bogaţi, dar mereu bolnavi.

Fetiţa, care nu—şi cunoscuse părinţii, le spunea acestora tată şi mamă şi îi îngrijea cu multă căldură, deşi nu împlinise încă zece ani.

Nu îngăduia ca vreo cameristă sau vreun servitor să le aducă bolnavilor nici măcar un pahar cu apă. Voia să facă totul ea însăşi. Şi noaptea, deseori, sărea jos din pat să—i întrebe îngrijorată :

—Bunicule, ai nevoie de ceva ? ... Bunico, nu—ţi trebuie nimic ?

Era fericită cînd bunicul sau bunica îi răspundeau !

—Da, da, avem nevoie ... de o sărutare. Şi—acum întoarce—te în pat.

În timpul zilei, cei doi bătrîni îi dădeau voie să invite alte fetite din vecini să se joace împreună. Alergau, se zbenguiau, răsunau rîsete şi cîntece pe coridoarele şi în încăperile vecinului palat sau pe aleile grădinii, umbrite de arbori înalţi şi mărginite de plante înflorite.

Fetiţa nu era încrezută şi—şi trata tovarăşele ca pe egalele sale, deşi acestea creşteau în casc de oameni sărmani. Nu le lăsa niciodată să plece cu mîna goală şi la fiecare schimbare de anotimp, le dăruia tuturor haine noi.

Nu îi lipsea nimic : capriciile ei, oricît de mici, erau repede îndeplinite. Şi totuşi, în unele zile se simţea cuprinsă de o adîncă melancolie. Voia să rămînă singură în camera sa cu obloanele ferestrelor trase, aşezată într un colţ ; nici ea însăşi nu ştia de ce. Simţea că—i lipseşte ceva, dar nu ştia să spună ce anume.

—Ce ai ? o întrebă bunicul.

—Ce vrei ? o întrebă bunica.

—N—am nimic !... Nu vreau nimic!... Nu ştiu ! Apoi rîzînd deodată şi făcînd o mică strîmbătură, adăugă:

—Vreau luna de pe cer ! Vreau luna de pe cer !

Şi îşi recăpăta buna dispoziţie.

Într—o scară de vară, fata a vrut să coboare în grădină ca să se bucure de puţină răcoare. Pe neaşteptate, văzu pentru întîia oară, ici şi colo, mici puncte luminoase şi albăstrii, ce păreau că se distrează urmărindu—se printre plantele din straturi. încercă să se apropie cu mare grijă dc acele flăcărui zburătoare, dar ele se împrăştiau, alergînd dintr—un loc în altul ca să scape de urmărirea fetiţei, care încerca să le prindă cu mîna.

În scara următoare, reuşi şi fu uimită să vadă o insectă mică şi închisă la culoare, cu aripioare, ce—şi pierdu strălucirea, pe cure însă şi—o recapătă imediat ce putu să scape din mîna ci.

I se părea c—a descoperit o mare taină şi—i poverii celei mai dragi prietene, rugînd—o să păstreze secretul.

—Dar ce mister ! Ce secret : îi răspunse aceasta. Sînt licurici. Am omorît o mulţime anul trecut.

—De ce i—ai omorît ?

—De ce ? Aşa... să mă distrez.

—Nu—ţi făceau nici un rău, sărăcuţii !

Şi, din scara aceea, nu—i mai urmări. Ei invadaseră grădina, zburau în juru—i şi o urmau de—a

lungul aleilor ca şi cum ar fi ştiut că fetiţa nu—i va mai fugări.

În pat, înainte de a adormi, tot felul de gînduri treceau prin căpşorul ci :

—Dac—aş fi licurici ! Ce m—aş mai distra !

Visa mai ales în zilele acelea de profundă melancolie, cire o învăluia din cînd în cînd.

—Ce ai ? o întreba bunicul.

—Ce vrei ? o întreba bunica.

—N—am nimic!... Nu vreau nimic !... Nu ştiu! Dar nu mai adăuga rîzînd ca altădată, făcînd o graţioasă strîmbătură : Vreau luna ! Vreau luna de pe cer !

Totuşi nu îndrăznea să spună : Aş vrea să fiu licurici.

Într—o dimineaţă, pornise pe un drum de ţară ca să culeagă flori de cîmp, cînd văzu venind o femeie sărmană, nici bătrînă, nici tînără, dar atît de zdrenţăroasă că—ţi făcea milă : fără pantofi, fără ciorapi, cu capul descoperit, palidă şi slabă încît părea gata—gata să se prăbuşească de foame.

—Ce vi s—a întîmplat, bună femeie ? Sînteţi bolnavă ?

—Mi s—a întîmplat ceva ce n—aş fi vrut !

Vorbea cu greutate şi întinse mîna ca să primească pomană.

Fetiţa avea doar un bucheţel de flori şi i—l întinse. Văzu, cu mare mirare, că femeia începuse să le ciugulească de parcă ar fi fost boabe de struguri, iar cînd termină păru să—şi revină.

—Mulţumesc, fetiţo. Vezi ? Sînt aproape goală, la fiecare pas îmi mai cade o zdreanţă în drum. Ar trebui să—mi dăruieşti hăinuţa ta ; ai atîtea :

—Dar e prea mică pentru dumneata.

—Nu contează : să încercăm.

Fetiţa îşi deschise hăinuţa, o scoase şi i—o întinse plină de curiozitate.

Şi iată că în timp ce femeia încerca s—o îmbrace, stofa se lărgea, se alungea şi hăinuţa cădea pe corpul el ca şi cum ar fi fost croită şi cusută anume.

—Îţi mulţumesc, fata mea ! Vezi ? Picioarele mi—s însîngerate. Ar trebui să—mi dăruieşti pantofiorii aceia; ai atîtea perechi !

—Dar piciorul meu e atît de mic !

—Nu contează : să încercăm.

Fetita îşi scoase pantofiorii, dar mai făcu şi altceva, îşi scoase şosetele care îi ajungeau pînă la genunchi şi i le dădu.

Şi iată că şosetele se lărgesc, se alungesc pînă la jumătatea piciorului femeii, iar pantofiorii se potrivesc pe picior ca şi cum cizmarul i—ar fi lucrat pe măsura ei.

—Îţi mulţumesc ! Îţi mulţumesc, fata mea ! Fetiţa o privea puţin cam speriată. Şi cu cît o privea cu atît creştea şi spaima ei. Arătarea aceea palidă şi slabă care, cu puţin înainte, părea că nu se mai poate ţine pe picioare de foame, devenise rumenă în obraji, bine îmbrăcată şi încălţată, aproape de nerecunoscut.

—Cine sînteţi ? Nu—mi veţi face nici un rău, nu—i aşa ? spuse fetiţa cu voce tremurătoare.

—Ba chiar vreau să—ţi fac tot binele pe care—l pot face. Cere—mi orice şi vei fi mulţumită. Mă numesc Zînişoara pentru că sînt cea mai tînără dintre zîne. Vrei o hăinuţă brodată cu aur şi diamante ?

—Nu !

—Vrei pantofiori care să nu roadă şi să crescă odată cu piciorul ?

—Nu ! Nu ! Aş vrea..

—Spune, hai...

—Aş vrea, din cînd în cînd... să devin licurici ca licuricii care, seara, zburdă prin grădină !

—Atît de puţin ? Nimic altceva ?

—Numai atît şi nimic altceva.

—Ia acest ineluş. Îl vei purta pe unul din degetele mîinii stîngi. Cînd... vei dori să devii licurici îl vei pune pe degetul mijlociu de la mîna dreaptă şi vei spune :

—Zînişoara, zîna mea,
Licurici să fiu aş vrea,
Două ore de—aş putea !

...fie şi trei, palm sau chiar mai multe ore, dar in ultimul minut să te întorci în grădina ta. Vei fi

avertizată de o înţepătură uşoară cu un sfert de oră mai înainte.
—Ah, zînişoară, draga mea !

Voi să—i sărute mîna, dar îşi dădu seama că trupul zînei era de aer; şi chiar se destramă ca o ceaţă uşoară.

Avea însă ineluşul în degetul mîinii stingi şi era îmbrăcată şi încălţată cu hăinuţa şi cu pantofiorii dăruiţi aşa—zisei cerşetoare. Abia aştepta să se facă seară ca să încerce virtuţile inclusului.

După ce bunicii se duseră la culcare, fetiţa, tiptil, tiptil, coborî în grădină şi :

—Zînişoară, zîna mea,
Licurici să fiu aş vrea,
Două ore de—aş putea.

Simţi cum devine micuţă, micuţă şi imediat văzu aprinzîndu—sc ceea ce ea numea felinăraş. Zbură ici şi colo, cuprinsă de o bucurie nebună. Ar fi dorit să fie urmărită de cineva, aşa cum obişnuia ea să facă; dar in grădină nu era nimeni. Doar alţi licurici atraşi de lumina aceea, mai puternică decît lumina lor şi care—şi schimba neîncetat culoarea, cînd roşie, cînd verde, cînd portocalie sau albastră. O urmăreau, se îngrămădeau în spatele ei şi ea se distra sărind sus de tot, zburînd dintr—un loc în altul, ascunzîndu—se printre tufişuri pînă în momentul în care simţi o înţepătură uşoară şi avu senzaţia că se alungeşte, se întinde şi corpul îşi reia forma umană. Puse din nou inelul în mîna stîngă, se întoarse sus, dar era atît de emoţionată încît nu reuşi să adoarmă. Licurici ! Licurici mic ! I se părea că visează !

Mai multe seri la rînd, imediat ce bunicii adormeau :

—Zînişoară, zîna mea
Licurici să fiu aş vrea.
Două ore de—aş putea.

Licuricii o urmau, o înconjurau, îi alcătuiau aproape o suită ca unei regine ; nici nu mai văzuse grădina atîţia licurici; parcă—şi dăduseră întîlnire toţi licuricii din cîmpiile învecinate.

Într—o seară, îşi stinse pe neaşteptate felinăraşul, zbură dincolo de zidul grădinii, unde n—o putea urmări nici un licurici şi zboară ici, zboară colo, se trezi, fără să—şi dea seama, în grădina regală.

Prinţul se plimbă pe alei la răcoare.
—Oh, ce licurici frumos ! Oh, ce licurici frumos !

Nu ştia că este chiar prinţul ; îl luă drept un tînăr grădinar ;. şi timp de cîteva ore îl obosi, lăsîndu—se urmărită în zborul său unduitor, schimbînd culoarea felinăraşului cînd în verde, cînd în roşu, în portocaliu, în albastru, încît nu mai semăna cu un licurici, ci cu o mare piatră preţioasă schimbătoare şi înaripată.
—Opreşte—te, licurici frumos ! Opreşte—te ! Nu vreau să—ţi fac nici un rău... Sînt prinţul!

Puţin doar lipsi ca fetiţa licurici să nu leşine auzind aceste cuvinte. Se înălţă în zbor şi se grăbi să fugă în timp ce prinţul îi striga din urmă :
—Întoarce—te mîine seară ! Te aştept ! Întoarce—te ! Nu mai aşteptă înţepătura şi fugi să se ascundă în grădina sa. Inima îi bătea puternic. I se părea că scăpase dintr—un mare pericol.

Prinţul povesti totul reginei, mama sa.
—Aţi avut un vis frumos, prinţe ! îi spuse aceasta rîzînd, şi vi se pare adevărat.

Timp de două nopţi, prinţul nu văzu reapărînd licuriciul aşteptat şi începea să creadă că într—adevăr visase, cînd, in cea de—a treia scară, zări departe, la capătul unei alei, luminiţa rătăcitoare, care se rotea deasupra ierbii şi a florilor din straturi schimbîndu—şi culoarea în fiecare clipă.
—Iată—l ! Iată—l ! şi îi fugi în întîmpinare. Jocul din prima scară reîncepu mai complicat şi mai înfierbîntat. Prinţul încerca s—o prindă, dar ea se ferea, înainte, înapoi.
—Ah, licurici răutăcios! Dacă te—ai lăsa prins, le—aş lua de soţie : ai fi prinţesă !

Nu mai aşteptă să fie prevenită de uşoara înţepătură şi se refugie în grădina sa. Inima îi bătea puternic! Prinţesă ! Prinţesă!... Dar bănuia o înşelătorie.

S—ar fi putut destăinui bunicii: Bunicuţa mea ! Aşa şi aşa ! Apoi i—ar fi ascultat sfatul.

Se abţinu însă de frică să nu fie certată. Secretul însă îi apăsa prea tare inima. O luă deoparte pe cea

mai bună prietenă şi—i spuse :
—N—ai să mă crezi... dar mă pot transforma în licurici cînd vreau.
—Cum aşa ? — Aşa şi aşa !
Şi—i povesti întîmplarea.
—Vreau să încerc şi cu ! Şi prostuţa îi răspunse :
—Vino în scara asta. Voi fi în grădină şi vei vedea, îi puse ca însăşi inelul în degetul cel mic al mîinii drepte şi o învăţă cuvintele :

— Zînişoară, zîna mea,
Licurici să fiu aş vrea.
Două ore de—aş putea.

—Cînd vei simţi o uşoară împunsătură, întoarce—te repede.
Cealaltă rătăci cîteva clipe prin grădină, apoi zbură şi dispăru.
Fetiţa o aşteptă în zadar pînă tîrziu şi plînse tot lungul nopţii gîndindu—se la nenorocirea care i se întîmplase cu siguranţă prietenei sale. Aşteptă alte două zile, dar cealaltă nu dădu nici un semn de viaţă. Atunci se hotărî sa se întoarcă în locul in care îi apăruse Zînişoara şi, cu lacrimi în ochi, începu s—o cheme :
—Zînişoară bună ! Zînişoară scumpă !
Văzduhul parcă se condensa pentru a alcătui corpul diafan şi aproape fosforescent al zînei. Avea în ochi şi pe buze un surîs blînd de reproş şi de mîngîiere în acelaşi timp :
—Ştiu totul, spuse, prietena ta te—a trădat. L—a căutat pe prinţ şi i s—a aşezat în palmă. Prinţul a întrebat—o :
„Cine eşti ? Cine eşti ? Cum te cheamă ?" „Mă cheamă Luminiţa."
„Dacă mă laşi să te văd, ne vom căsători; vei fi prinţesă."
„Jură—mi !."
„Pe cuvînt de prinţ ! Prinţul era gata să jure cînd ea simţi o înţepătură uşoară şi fugi.
—Şi inelul meu, Zînişoară bună ?
—Inelul tău, iată—l. I—am pus altul în deget care va fi pedeapsa sa. Tu însă nu te mai gîndi la prinţ, nu te mai duce în grădina regală... Ai să mă asculţi ?
—Da, Zînişoara bună !
Şi zîna surîzînd, dispăru ca o ceaţă uşoară.
Licurici — îi plăcea să se alinte aşa şi cu bunicii — se întoarse acasă cu moartea în suflet din cauza interdicţiei : Nu te mai gîndi la prinţ !
Se gîndise atîta la el, zi şi noapte, încît acum nu mai putea să nu se gîndească. O cuprinse din nou melancolia aceea adîncă, pe care n—o mai încercase de cît va timp, doar că altădată dura aproape o zi şi ea însăşi nu putea spune de ce. Simţea că îi lipsea ceva şi nu ştia ce anume.
Acuma însă, era nebună de gelozie faţă de prietena sa care trebuia să se mărite cu prinţul şi avea să fie prinţesă.
Dacă se va întîmpla aşa, ea nu va mai avea nici un motiv să trăiască ! Şi dacă s—ar fi dus .ca în locul celeilalte să—l avertizeze că aceea era doar o intrusă şi că adevărata Licurici este ea ?
Nu mai avu însă timp.
În seara aceea, cealaltă, care nu—şi dăduse seama de schimbarea inelului, şi—l puse în degetul cei mic al mîinii drepte şi rosti :

— Zînişoară, zîna mea,
Licurici să fiu aş vrea,
Două ore de—aş putea.

Prinţul o aştepta în grădină.
Ea începu să se joace, zburînd pe ulei, printre tufişuri, stîrnindu—l pe prinţ să—şi repete cuvintele:
—Dacă mă laşi să te văd, ne vom căsători : vei fi prinţesă. Cine eşti ? Cum te cheamă ?
Prinţul însă îi spuse :

—Opreşte—te ! Sînt obosit ! Dacă mă laşi să le văd, ne vom căsători.

„Jură—mi!"

—Pe cuvînt de prinţ, jur !

Ea simţea deja înţepătura uşoară şi totuşi şovăia. Se ştia frumoasă şi plăcută şi voia să se arate. Aşteptă pînă în ultima clipă şi spuse :

—Iată—mă !

Prinţul scoase un strigăt, dîndu—se înapoi îngrozit. Avea în faţă o viperă care, sprijinită in coadă, se unduia, scoţînd afară limba şi părea că ameninţă să muşte. La strigătul prinţului veniră în fugă grădinarii şi gărzile care porniră imediat în urmărirea ei. O cursă nebună ! Vipera se strecura printre ierburi, sărea de pe o alee pe alta sub o ploaie de pietre care nu reuşeau s—o lovească. În cele din urmă un grădinar tînăr reuşi să—i sfărîme cu o lovitură de baston, capul.

Şi ce văzură ? Văzură corpul viperei sfîşindu—se, mărindu—se şi devenind un trup de fată cu craniul zdrobit. Tresărea, dîndu—şi suflarea spre spaima tuturor celor de faţă şi mai ales a prinţului.

Dimineaţă, imediat ce află îngrozitoarea întîmplare, Licurici fugi la bunici. Povesti de—a fir a păr tot ce se întîmplase, de la întîlnirea cu Zînişoara pînă la destăinuirea făcută prietenei sale preferate şi trădarea acesteia care fusese groaznic pedepsită.

Licurici nu ştia ce să facă. Arătă inelul înapoiat de Zînişoara şi întrebă :

—Ce să fac, tată ? Ce sfat îmi dai, mamă ?

Nu o mai văzuse niciodată pe bunică atît de întunecată şi de încruntată la faţă.

—Dă—mi imediat inelul acela !

—Ce vrei să faci, mamă ?

—Ai să vezi !

Imediat ce—l avu în mînă, bătrîna se ridică de pe scaun, deschise fereastra care dădea spre rîu şi aruncă meiul în apa care curgea acolo jos, noroioasă şi învolburată.

Licurici leşină şi ar fi căzut la pămînt dacă bunica n—ar f i prins—o în braţe.

Cînd îşi reveni era extraordinar de palidă, puţin ostenită, dar liniştită. îşi amintea ca de un vis îndepărtat licuricii, Zînişoara, inelul fermecat şi prinţul. Spuse :

—Nu—i aşa ? Am visat prea mult, e adevărat, bunico ? Acum învaţă—mă să trăiesc !

Şi bunica, surîzînd şi mîngîind—o, îi răspunse :

—Eşti deja o fetiţă înţeleaptă ; n—ai nevoie de sfaturi, copila mea !

Licurici ce zbori pe sus,
A m scris basmul, vi l—am spus.